

UNIVERSAL
LIBRARY

OU
198609

UNIVERSAL
LIBRARY

Osmania University

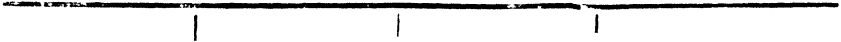
Call No. K 891.22

Accession No. K.2690

Author SBT A

Title

This book should be returned on or before the date
last marked below.

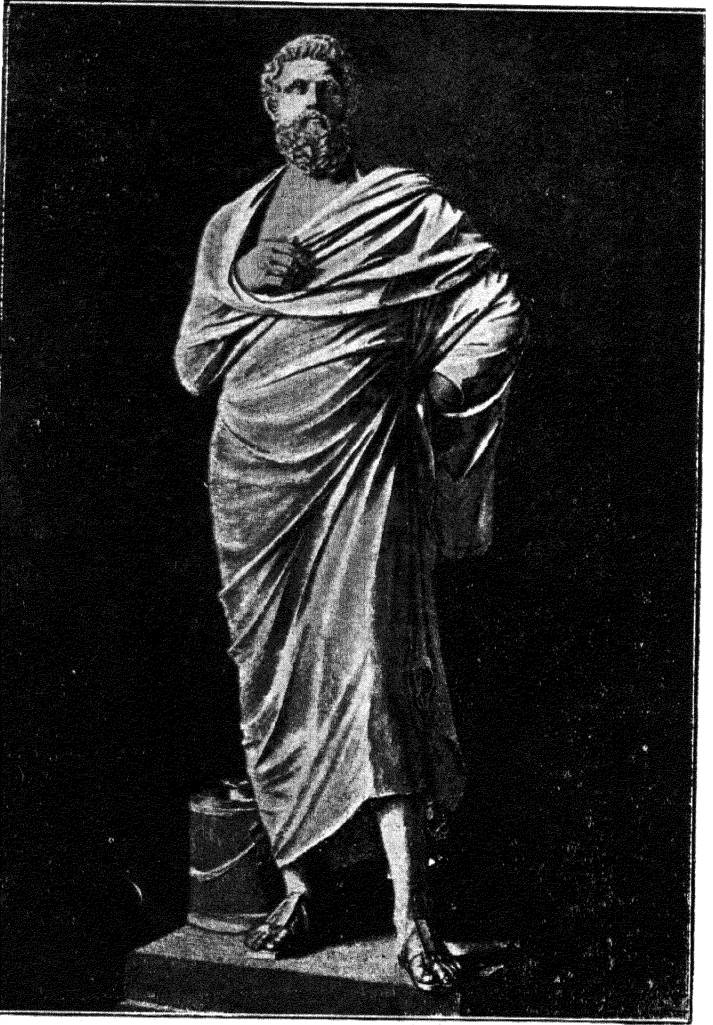

ಸಾಫೋಕ್ಲೆಸ್ ನುಹಾಕವಿ

ಅ ಶ್ವತ್ಥಾಮ ನಾ

“ ಶ್ರೀ ”

ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಘ

ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜು, ಬೆಂಗಳೂರು

೧೯೪೨

೨೩

ನೊದಲನೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆ

೧೯೨೯

ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆ

೧೯೪೨

ALL RIGHTS RESERVED

ನೊದಲನೆಯ ಎಂಟು ಪುಟ ಮಾತ್ರ ಬಿಂಗೂರು ಸಿ. ಅರಳಿಪೇಟೆಯಲ್ಲಿರುವ
ಬಿ. ಬಿ. ಡಿ. ಸವರ್ ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು

ನಾಟಕದ ಸಾರಾಂಶ

೧

ರಾತ್ರಿ ಪಾಂಡವರ ಪಾಳೆಯದಲ್ಲಿ ಕೊಲೆಮಾಡಿದವನು ಯಾರೆಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಹೆಜ್ಜೆಗುರುತಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣನು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಗೂಡಾರದ ಬಳಿಗೆ ಬರುವನು. ಅಲ್ಲಿ ರುದ್ರನು ಅವನಿಗೆ—ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಕೌರವನ ದುರ್ವರಣದಿಂದ ಕ್ರುದ್ಧನಾಗಿ, ಪಾಂಡವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾಶಮಾಡುವಂತೆ ವರವನ್ನು ಕೇಳಿ, ತಾನು ಕೊಡದಿರಲು ತನ್ನನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ, ಪಾಂಡವರ ಪಾಳೆಯವನ್ನು ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು, ತನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಉನ್ನತನಾಗಿ ಪಶುಗಳು ಹೆಂಗಸರು ಮಕ್ಕಳು ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಕೊಂದು, ಸೆರೆಗಳೆಂದು ಕೆಲವು ಪಶುಗಳನ್ನೂ, ಕೃಷ್ಣನೆಂದು ಒಂದು ಕುರಿಯನ್ನೂ ಗೂಡಾರಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವನು. ಕೃಷ್ಣನು ಬೇಡಬೇಡವೆಂದರೂ ರುದ್ರನು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರಮಾಡುವನು. ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ತಾನು ಭೀಮಾರ್ಜುನರನ್ನು ಕೊಂದುದನ್ನು ಹೊಗಳಿಕೊಂಡು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣನಾದ ತಂತ್ರಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಮಾಡುವ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆ ಇನ್ನೂ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವನು. ಕೃಷ್ಣನು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಗತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಮರುಗುವನು. ರುದ್ರನು—ಎಷ್ಟೇ ಪೌರುಷವಿರಲಿ, ಐಶ್ವರ್ಯವಿರಲಿ, ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರನಾದವನು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಮದಿಸಿ, ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದರೆ. ದೇವತೆಗಳು ಅಂತಹವನನ್ನು ಮುರಿಯುವರು ಎಂದು ತಿಳಿಸುವನು.

೨

ಮೇಳದವರು ಘೋರಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದವನು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನೆಂದು ಪಾಂಡವರ ಸೇನೆ ಕೂಗುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ನಿಜಾಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬರುವರು. ನಿಜವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಏನೋ ದೈವದ ಮೋಸವಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಬುದ್ಧಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಈ ಕೆಟ್ಟಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿರಲಾರನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಭಾರ್ಗವಿ ಬಂದು ಮೇಳದವರಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ನಿಜವೆಂದು ತಿಳಿಸುವಳು; ಮತ್ತು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಭ್ರಮೆ ಹೋಗಿ ಬುದ್ಧಿ ತಿರುಗಿ, ಬಹು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟು, ಏನೋ ಕೆಟ್ಟ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ರುವನೆಂದೂ, ಕೆಳೆಯರಾದ ಮೇಳದವರು ಅವನನ್ನು ಸಂತೈಸಬೇಕೆಂದೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಳು.

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ತಾನು ಕೂಂದ ಪರುಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಕಟವಡುತ್ತ, ಅಂಥ ದುಃಖತ್ವ ವನ್ನು ಮಾಡಿದ ನನಗೆ ಮರಣವೇ ಸರಿ, ನಾನನ್ನು ಮಾನದಿಂದ ಬದುಕುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಬಗೆದು, ತಾನು ಕೌರವನ ಹಗೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿ ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ ದೈವವು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಸಿತೆಂತಲೂ, ತನ್ನ ಅಪಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಸತ್ತು ನೀಗಬೇಕೆಂತಲೂ ಭಾರ್ಗವಿಗೂ ಮೇಳದವರಿಗೂ ಹೇಳುವನು. ಅವರು ಎಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದರೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನನ್ನು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಟ್ಟ ರುದ್ರನಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಭಕ್ತಿಯ ಹಂಗು ಹರಿದುಹೋಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಸುಖವನ್ನೇ ಆರಿಯದ ತನ್ನ ಬಾಳನ್ನೂ, ತನ್ನ ತಾಯ್ನಾಡಾದ ಕನ್ನಡವನ್ನೂ, ನೆಲಸಿದ ನಾಡಾದ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ವ್ಯಥೆಪಟ್ಟು, ತನ್ನ ಮಗನಾದ ರುದ್ರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಆಶೀರ್ವಾದಮಾಡಿ, ಬೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿರುವ ಏಕಲವ್ಯನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ರಕ್ಷಕನಾಗುವನೆಂದು ಹೇಳಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನು.

ಮೇಳದವರು ಬನವಾಸಿಯ ಸುಖವನ್ನೂ, ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪಾಡನ್ನೂ, ಭಾರ್ಗವಿಯ ದುಃಖವನ್ನೂ, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ದುಃಖರೀಣಾಮವನ್ನೂ ನೆನಸಿಕೊಂಡು ಲೋಕಿಸುವರು.

ಇವರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ವಕ್ರೋಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ತಾನು ಭಾರ್ಗವಿಯ ಗೋಳಿಗೆ ಮರುಗಿದನೆಂದೂ, ಬಲಿಷ್ಠರಾದ ದೇವತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಎದಿರು ಬೀಳುವುದು ಮೂರ್ಖತನವೆಂದು ತನಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತೆಂದೂ, ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ತನ್ನ ಕಳಂಕವನ್ನು ತೊಳೆದು ರುದ್ರನ ಕೋಪವನ್ನು ಸಿವಾರಿಸುವನೆಂದೂ, ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ತನ್ನ ಮಿತ್ರರು ತನ್ನ ಸಂಕಟವೆಲ್ಲಾ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯಿತೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳುವರೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಹೊರಟುಹೋಗುವನು.

ಮೇಳದವರು ನಂಬಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ರುದ್ರನ ಕಡಿ ತಿರುಗಿದನೆಂದೂ, ಬದುಕಿಕೊಂಡನೆಂದೂ ಅನಂದಪಟ್ಟು, ಶಿವನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ನಾಟ್ಯವಾಡುವರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದೂತನು ಓಡಿಬಂದು ಏಕಲವ್ಯನು ಬೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದವನು ಹಿಂದಿರುಗಿದನೆಂದೂ, ಒಡನೆ

ಪಾಂಡವರ ಸೇನೆಯೆಲ್ಲವೂ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಆಪ್ತಮಿತ್ರನೆಂದು ಅವನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತೆಂದೂ, ಆದರೆ ಕೃಷ್ಣನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ಏಕಲವ್ಯನಿಗೆ—ಈ ಒಂದು ದಿನವ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಮೇಲೆ ರುದ್ರನ ಆಗ್ರಹವಿರುವುದು; ಅವನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಡದೆ ಒಳಗೆ ತಡೆದಿರಿ, ಶಾಂತಿಮಾಡಿ ರುದ್ರನ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದನೆಂದೂ ತಿಳಿಸುವನು. ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಆಗಲೇ ಹೊರಟುಹೋದನಲ್ಲ ಎಂದು ಆತಂಕಪಟ್ಟು ಮೇಳದವರೂ ಭಾರ್ಗವಿಯೂ ಅವನನ್ನು ಅರಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು.

೭

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಪಾಂಡವರನ್ನು ಶಸಿಸಿ ಬಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ನಾಯುವನು. ಭಾರ್ಗವಿಯೂ ಮೇಳದವರೂ ಕಂಡು ದುಃಖಿಸುವರು. ಪಾಂಡವರೂ ಕೃಷ್ಣನೂ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗರ್ವಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ; ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನು ಅವರು ಜಯಿಸಲಿಲ್ಲ; ದೈವವು ಮುರಿಯಿತು ಎಂದು ಭಾರ್ಗವಿ ಹೇಳುವನು. ಏಕಲವ್ಯನೂ ಬಂದು ಸೇರಿ, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಗುಣಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿ, ತಾನು ಯಾವ ಮುಖವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತನ್ನೂರಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಎಂದು ಖೇದಪಟ್ಟು ಪ್ರೇತ ಸತ್ತಾರಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವನು. ಆಗ ಭೀಮನು, ದ್ರೌಪದಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ರಾತ್ರಿ ಕೊಂದನೆಂದು, ರೋಷಾನೇರಬಿಂದ ಬಂದು ತನ್ನ ಶತ್ರು ಸತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಶವವನ್ನು ನಾಯಿನರಿಗಳಿಗೆ ಎಳಿಸುತ್ತೇನೆ, ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆ ಆಗಕೂಡದು ಎಂದು ತಡೆಯುವನು. ಏಕಲವ್ಯನಿಗೂ ಭೀಮನಿಗೂ ಮಾತು ನಡೆದು, ಯುದ್ಧವಾಗುವುದು.

೮

ಮೇಳದವರು ಯುದ್ಧವೆಂಬುದನ್ನು ಪೊಟ್ಟಿಪೊದಲು ಯಾರೂ ಮಾಡಿದರೋ ಎಂದು ಶಸಿಸುತ್ತ, ಶಾಂತಿಯ ಸುಖಗಳನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತ, ಭಾರತ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾದ ದ್ರೌಪದಿ ಯಾವ ಗಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದಳೋ ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ಜರಿಯುತ್ತ, ಭೀಮ ಏಕಲವ್ಯನಿಗೆ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ತಾಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುವರು.

೯

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ಬಂದು ಭೀಮನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವನು. ವೀರರು ವೀರರಿಗೆ—ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸತ್ತಮೇಲೆ—ಅಪಮಾನಪಡಿಸುವುದು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಧರ್ಮವಲ್ಲವೆಂತಲೂ, ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿ ಬರುವುದು ಮನುಷ್ಯಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ, ದೈವಶಾಸನಕ್ಕೂ

ವಿರುದ್ಧವೆಂತಲೂ, ಹೆಂಗಸಿನ ದುಃಖಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ಸರವನ್ನು ಬೆಳಸಬಾರದೆಂತಲೂ, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಮಹಾವೀರನು, ಪೂಜ್ಯನು ಎಂತಲೂ ಹೇಳುವನು. ತನ್ನ ದೇವರು ರುದ್ರನೇ ಕೈಬಿಟ್ಟವನಲ್ಲಿ ನಿನಗೇಕೆ ಇಷ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸವೆಂದು ಭೀಮನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಲು,—ರುದ್ರ ಹೃದಯವನ್ನು ನಾವೇನು ಬಲ್ಲೆವು, ಕಲ್ಮಷವನ್ನು ಕಳೆದು ಪರಿಶುದ್ಧಾತ್ಮವನ್ನು ಸೆಳೆದು ಕೊಂಡನೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವನು. ನಿನ್ನಿಷ್ಟದಂತೆ ನಡೆಸು; ನನಗೆ ಅವನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಹುಟ್ಟಿದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಭೀಮನು ಹೊರಟುಹೋಗುವನು. ಕೃಷ್ಣನು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಮಗನನ್ನು ಹರಸುವನು.

೧೦

ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ದೇಹವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವರು. ತಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ, ರುದ್ರನಲ್ಲಿ ಹೋರಿ ರುದ್ರನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದಾಗಿ ಏಕಲವ್ಯನೂ ಮೇಳದವರೂ ಹರಸಿಕೊಳ್ಳುವರು.

ಭರತವಾಕ್ಯ

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಎಂಬ ರುದ್ರ ನಾಟಕಂ

[ಗ್ರೀಕ್ ಮಹಾಕವಿ ಸಾಫೋಕ್ಲೀಸಿನ “ಏಜಾಕ್ಸ್” ಎಂಬ ರುದ್ರ ನಾಟಕವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ, ಮಹಾಭಾರತದ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದ ಕಥೆಯನ್ನು ಅದರೊಡನೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು, ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ರಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದ್ರೋಣನ ತಾಯಿ ಭಾರ್ಗವಿ ಪರಶುರಾಮನ ತಂಗಿಯೆಂದೂ, ದ್ರೋಣಾಶ್ವತ್ಥಾಮರು ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಬನವಾಸಿ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಕೌರವನಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸೇರಿದರೆಂದೂ, ಇದೇ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಏಕಲವ್ಯನು ತನ್ನ ಗುರುಗಳ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ತನ್ನ ಬೇಡರ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಭಾರತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕಾದಿದನೆಂದೂ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಬೇಡರೇ ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೇಳದವರು.

—ಶ್ರೀ]

ಸಾ ತ್ರಂ ಗ ಳ್

ರುದ್ರನ್

ಕೃಷ್ಣನ್

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಭಾರ್ಗವಿ

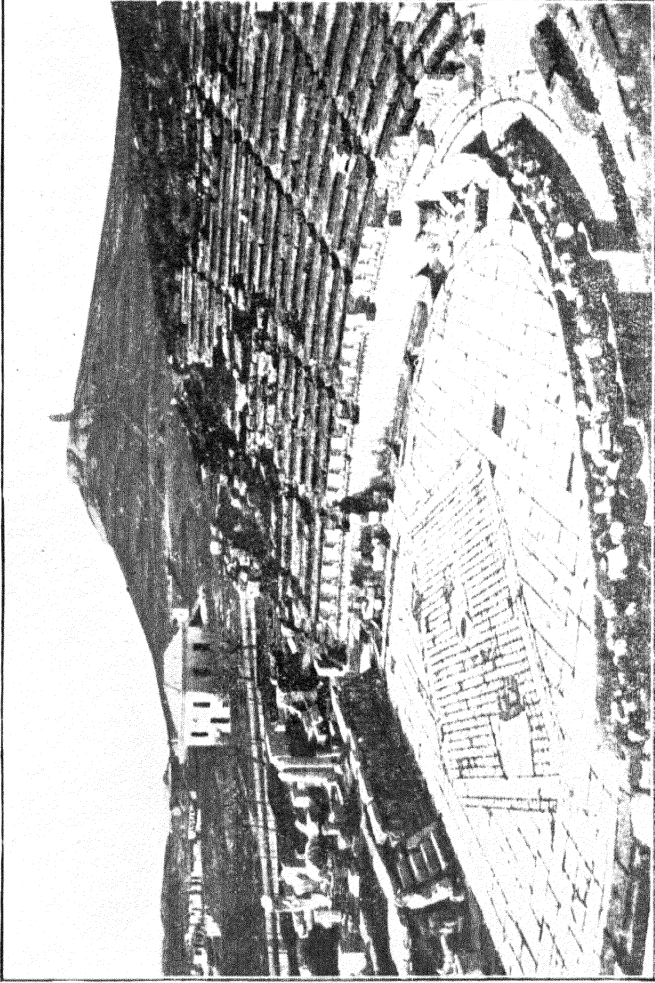
ರುದ್ರಶಕ್ತಿ

ದೂತನ್

ಏಕಲವ್ಯನ್

ಭೀಮನ್

ಕನ್ನಡದ ಬೇಡರ ಮೇಳಂ

పురాతన గ్రేకో నాటుకలాపి

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

[ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದೊಳ್ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಬೀಡ ಮುಂದೆ
ರುದ್ರನ್, ಪಚ್ಚೆಯಿಱಿಸುತ ಕೃಷ್ಣನ್]
ರುದ್ರನ್

ನಾಸುದೇವ!

ಕೃಷ್ಣನ್
ಭಗವನ್ !
ರುದ್ರನ್

ಏಗಳುಂ ನೀನ್, ನೋಱಿಪ್ಪಿನ್,
ಅಱಿಗುಲಿಗಳನ್ ಮುಱಿವ ನೋಂಪಿಯನ್ ನೋಂತಿರೈ.
ಈಗಲ್ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್ ಇರ್ಪ ಕಡೆವೀಡೆಯ್ಡಿ,
ಪೊಸಪಚ್ಚಿಗಳನ್ ಅಳೆದು, ಇಣಿಕಿಣಿಕಿ, ಒಳಗಿರ್ಪನ್
ಇಲ್ಲಮೆಂದಾರಯ್ದೇನ್ ಮಾಱಿಪ್ಪಿ? ಕಂಪುವಿಡಿ
ದಿಂತು ಬರ್ಕುಂ ಬಿಡದೆ ಬೇಂಟಿನಾಯ್ ! ಎನಗಱಿವು
ಕಾರ್ಯಮನ್. ನೀನ್ ಪ್ರಿಯನ್ ನಮಗೆ.

ಕೃಷ್ಣನ್

ಎನ್ನೊಡೆಯ,

ಅಮರರೊಳ್ ನನಗೆ ಪರಮಪ್ರೇಮಿ, ಓ ರುದ್ರ,
ನಿನ್ನಾತ್ಮಮ್ ಎನ್ನುಸಿರ್ ; ಜಯಭೇರಿ ನಿನ್ನ ದನಿ.
ನಿನ್ನೊಳ್ ಆಲೋಚಿಸದೆ ನಾನ್ ತೊಡಗಿದುದುಮ್ ಉಂಟಿ?
ಆಲಿವುದು.—ಈ ಇರುಳ್ ನಡೆದುದೊಂದದ್ಚ್ಚುತಂ.
ಪಟ್ಟ ಪಡೆ ಪಟ್ಟಂತೆ ಪೊಯ್ದತ್ತು. ಪಾಯ್ದತ್ತು
ಭೂತಮೆಂಬರ್ ಕೆಲರ್ ; ಮತ್ಸರದ ಕೌರವನ
ಪ್ರೇತಮೆಂಬರ್ ಕೆಲರ್. ಪಲಪಲವು ಕಳವಳಂ.
ಆರುವ್ ಇಂತೆಂದಱಿಯರ್. ಇದಱಿ ತಳಮನ್ ಪಿಡಿಯೆ

ಬೆದಕುತಿರೆ, ಕಾಪಿನಾಳ್ ಒರ್ಟ್ವನ್ ಎನ್ನನ್ ಕೂಗಿ,
 ನಡುನಡುಗುತಮಮ ! ಭೈರವರೂಪಂ!—ಆ ದೆಸೆಯೆ !
 ರಕ್ತಾಭಿಷೇಕಂ ! ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ ಪೋಲ್ಗುಂ,
 ಅದೊ ಪರಿಗುಂ ಎಂದನ್. ಒಡನೆ ಬಿಂಬತ್ತಿದೆನ್.
 ಒರ್ಮಿ ಕಾಣ್ಬುದು ಪಜ್ಜೆ, ಒರ್ಮಿ ಕಾಣದು. ಪೆರ್ಮ,
 ನಿನ್ನ ದರ್ಶನಮ್ ಆಯ್ತು; ಜಯಮ್ ಆಯ್ತು ಇನ್ನೆನಗೆ.
 ನೇರಮೋ ಈ ಬೇಂಟೆ?

೨೦

ರುದ್ರನ್

ನೇರಂ. ಆತನದೆ

ಈ ಕೆಲಸಮ್; ಬಳಗಿರ್ಟ್ವನ್.

ಕೃಷ್ಣನ್

ಏಕೆ ಕಯ್ಯಿಟ್ಟನೋ

ಇಂತಪ್ಪ ಘೋರದೊಳ್ !

ರುದ್ರನ್

ಕ್ರೋಧಾತ್ಮಪರವಶನ್ !

ತನ್ನ ನಾಲ್ದನ ಕೊಲೆಯ ಮಾನಭಂಗಕೆ ಮುಳಿದು
 ಪಾಂಡವಧ್ವಂಸಮನ್ ಮಾಡಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಪೆನೆಂದು
 ಸಾಱಿದನ್, ಕೈಮುಟ್ಟಿ, ಪ್ರಿಯತಮಸ್ವಾಮಿಯೊಳ್.

ಕೃಷ್ಣನ್

ಬಿಜಗಿರ್ದ ಎರರನ್ ಕೊಲ್ವುದೇನ್ ? ಅದಿಜಿರೊಳಂ
 ಪಶುಗಳನ್ ? ಪೆಂಡಿರನ್ ? ಮಕ್ಕಳನ್ ?

ರುದ್ರನ್

ಇಱುದಿಱುದು

ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ ಕೊಂದೆನೆಂಬುದೇ ಅವನಿಣಿಕೆ.

೨೦

ಕೃಷ್ಣನ್

ಆ ರೌದ್ರಖಡ್ಗದಿನ್ ಅದೆಂತು ನಾಮ್ ಬದುಕಿದೆವು ?
 ಆರ್ ತಡೆದರ್ ಆ ಕೊಲೆಯ ಕಯ್ಯನ್ ?

ರುದ್ರನ್

ಕೇಳ್, ಪೇಟ್ರಿತ್ತಿನ್.

ನೇಸಱಿತಿಡನಾ ಕೌರವನ್ ಮುಟುಗೆ, ನಿಡುಪೊಟ್ಟು ಪಕ್ಕದೊಳ್ ಕುಳು,
 ದುಃಖದೊಟ್ಟಿನ್ ಸುಂಗಿ, ಕಟ್ಟೊಲೈಯಾಳ್ಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿನ್ ಕಡೆಗೆ
 ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ, ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಪಲ್ಲಡಿಡು, ತನ್ನ ಬೀಡನ್ ಪೊಕ್ಕು, ಕೆಳದುರ್,
 ಬಿಲ್ಲನ್ ಒಕ್ಕಡೆ ಬಿಸುಟು, ಒಱಿಯಿಂದಮ್ ಇರ್ಬಾಯ ಖಡ್ಗಮನ್ ಪಿರಿಡು,
 ನಿಟ್ಟೋಟದಿನ್ ಪರಿಡು, ನಿಶೆಯೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮ ಪಾಳೆಯದೊಳಗೆ ನೆಗೆದನ್.
 ಕಾಣಿಸಿದೆನ್ ಆಗಳ್ ಆನ್. ಪ್ರಿಯವೀರ, ದಾಱಿಯೇನ್? ವರಮಾವುದೀವೆನ್?
 ಪಾಂಡವರ ಲೋಕಕೆನ್ನಿನ್ ಪ್ರಯಮೆಂದನ್.—ಕೆಲರ್ ಉಱಿದು, ಎಂದೆನ್.
 ನೋಡುತಿರು, ನೋಡುತಿರು, ಎಲೆ ರುದ್ರ, ದೂರದೊಳ್ ನೋಡುತಿರು, ವೀರೈಯ್ ೪೦
 ಮಾನುಷಮ್ ಅದೆಂತಿರುಮೆಂಬುದನ್! —ಮದಿಸಿ ತಾನ್ ನಕ್ಕುನ್; ಆನ್ ನಕ್ಕುನ್.
 ಮಾಯಮನ್ ಬೀಸಿದೆನ್. ಮರುಳ್ಗೊಂಡನನ್ ಮಾಡಿ, ಕಣ್‌ಮುಸುಕಿ, ತಿರಿಪಿ
 ನಿಮ್ಮ ನಡುಬೀಡಿನ್, ಪೊಱಿವೀಡ ಮಂದಿ ಇರೈಡೆಗಳೊಳೆ ಬಿಟ್ಟಿನ್.
 ಆಹ, ಏನ್ ಆರ್ಭಟಂ! ಆಹ, ಏನ್ ಚೇಱಾಟಂ! ಏನ್ ಕೊಲ್ವ ಗರ್ವಂ!
 ಮೇಲ್ವಿಟ್ಟು ತುಱುಗಳನ್ ತಱಿದನ್. ಎಱ್ಚಿಟ್ಟ ಪೆಣ್ಗಳನ್ ಪೋಱ್ದಿನ್.
 ದಾದಿಬಱಿ ಪಸುಳೆಯನ್ ಬಾಳವೊನೆಗೆ ಚುರ್ಚಿದನ್, ಬಿರ್ಚಿದನ್, ಕೊಯ್ದಿನ್.
 ಗೂಡಾರಮನ್ ಕಿಱ್ಚಿ, ಕಣ್‌ಪೊಸೆವ ಕಲಿಗಳನ್ ಮೂದಲಿಸಿ ಪೊಯ್ದಿನ್.
 ನಾನ್ ಅವನ ಬಱಿ ಇರ್ದು, ಮರುಳ್ಗೆ ಧೂಪಂದೋಱುತಾ ಮನಃಕ್ಲೋಭಂ
 ತೆರೆಮಸಗೆ ಊದಿದೆನ್—ಆಹ, ಧೈಷ್ಠ್ಯದ್ಯುಮ್ಮ, ಗುರುವನ್ ಇಂತಲೈ
 ಕೊಱಿದು ವುಣ್ಣಂಗೆಂಡೆ! ಎಂದೊಂದು ಕುದುರೆಯನ್ ಕೊರಲಾಂಕಿ ಕೊಱಿದನ್. ೫೦
 ಆನೆಯೊಂದನ್ ತಱ್ಪಿ, ಭೀಮಸೇನನೆ ಗೆತ್ತು, ರಾಕ್ಷಸಾ, ದೈತ್ಯಾ,
 ಕೌರವೇಂದ್ರನ, ಬಿಲ್ಲ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಮುಡಿಯನ್ ಒದೆದ ಕಾಲ್ ಎಲ್ಲಿ?
 ಎಲ್ಲಿ ತೋಱಿಂಂದದಱಿ ಕಾಲ್‌ಮುಱಿದು, ಬಲೈಣನನ್ ಒದೆದೊದೆಡು, ಬಿಸುಟನ್.
 ಕಡೆಗೆಲ್ಲರನ್ ಕೊಂದೆನೆಂದೆನಿಸಿ, ಕಾಂಕುಱಿತೊಳ್ ಕುಱಿಯೊಂದನ್ ಇಱುಕಿ
 ಬಾ, ಕೃಷ್ಣ, ಯುದ್ಧಮನ್ ಪೊತ್ತಿಸಿದ ಮಾಯಾವಿ, ಫಲಮನ್ ಉಣ್, ಬಾರ,
 ನೀನ್ ಪಿರಿಯ ಬಿರಿಸನ್, ಎನುತೆ ಬೀಡಿಂಗುಯ್ದು ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಿರ್ಪನ್.
 ಸುತ್ತಲುಂ ಬೀರರೆಂದಟ್ಟಿತಂದುವು ಪಶುಗಳ್ ಇಱಿದು ಕೆಡೆದಿರುಕ್ಕಂ.

ನೋಡು, ಆ ನೋಟಮನ್. ಬೆದಲಿದರು. ತೋಱುವೆನ್ ಪೆರ್ಚಿದಾ ಪುರ್ಚನ್—
 ಓಹೊ, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ, ಸೆಱ್ಕಿಗಳನ್ ಸೀಡಿಸುವುದಂತಿರೈ, ಬಾರ!
 ಬಾರ, ಬೀರರ ಬೀರ, ದೈವಮನ್ ಲೆಕ್ಕಿಸದ ರುದ್ರಾವತಾರ!

೬೦

ಕೃಷ್ಣನ್

ಏನ್ ಮಾಱಿಪ್ಪಿ, ಓ ರುದ್ರ, ಕರೆಯದಿರ್, ಕರೆಯದಿರ್.

ರುದ್ರನ್

ಏನಯ್ಯ, ಪೇಡಿತನಂ, ಅಂಜದಿರ್.

ಕೃಷ್ಣನ್

ನಿನ್ನಾಣೆ, ಬೇಡ, ಬೇಡೊಳಗಿರೈ.

ರುದ್ರನ್

ಏನ್ ಭಯಂ? ಮರ್ತ್ಯನ್ ಅವನ್ ಈಗಳಂ.

ಕೃಷ್ಣನ್

ಮರ್ತ್ಯನೇ—ಆದೊಡೆನಗರಿಯ ಪಗೆ.

ರುದ್ರನ್

ನಗೆ ಇನಿದು—ಪಗೆಗಳನ್ ನಗುವ ನಗೆ.

ಕೃಷ್ಣನ್

ಬೇಡ ಎನಗಾ ನಲಿವು. ಒಳಗಿರೈ.

ರುದ್ರನ್

ಅಱಿವು ಮರುಳಾದಂಗೆ ಬೆದಲಿಪ್ಪಿಯಾ?

ಕೃಷ್ಣನ್

ಅಱಿವು ತಿಳಿದೆಯ್ತರೈ, ಬೆದಲಿಪ್ಪಿನ್.

ರುದ್ರನ್

ನೀನ್ ಇರ್ಪುದನ್ ಬಂದು ಕಾಣನ್.

೭೦

ಕೃಷ್ಣನ್

ಅದೆಂತಕ್ಕುಂ? ಅವನ ಕಣ್ ಕುರುಡೆ?

ರುದ್ರನ್

ಕಟ್ಟಿಲಿಪೆನ್ ಆನ್ ಕಾಣ್ಣ ಕಣ್ಣನ್.

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

೫

ಕೃಷ್ಣನ್

ಬಗೆಯೆ ದೇವತೆ ಆವುದಾಗದೋ !

ರುದ್ರನ್

ಅಲುಗದೆಯೆ ನೋಡುತಿರು, ಅರುಗಾಗಿ.

ಕೃಷ್ಣನ್

ನಿನ್ನಾಜ್ಞೆ—ಆನ್ ಇರೆನೆ ದೂರದೋಳ್ !

ರುದ್ರನ್

ಓಹೋ, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ ! ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬರವೇರಿತ್ತಿನ್ !

ಇಂದಿದೇನ್ ಇನಿತೊಂದು ಮಿತ್ರನೋಳ್ ಅನಾದರಂ ?

[ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್ ಚಮ್ಮಟಗೆವಡಿಡು]

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಎನ್ನ ದೇವತೆ, ಗೆಲವು ! ಗೆಲವು ಗೆಲವೋ ರುದ್ರ !

ಸಯ್ಯು ನೀನ್ ಬಂದುದು, ಕೃಪಾಕರಾ ! ಈ ಜಯಕೆ

ಸೇವಿಪೆನ್ ನಿನ್ನ ಕೊರಲೋಳ್ ಪೊನ್ನ ತಲೆಗಳನ್.

೮೦

ರುದ್ರನ್

ನಲ್ಲುಡಿ. ಅದಂತಿರೈ. ಊಡಿದೆಯ—ಪೇರಿಸಗೆ—

ಪಾಂಡವರ ದಲಿದ ಬಿಸುನೆತ್ತರಿನ್ ಖಡ್ಗಮನ್ ?

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಎನ್ನ ದಾ ಅಗ್ಗಲಿಕೆ, ಏಕಿಲ್ಲಮೆಂದಪೆನ್ !

ರುದ್ರನ್

ಬಗೆ ತಣಿಯ ಪೊಯ್ದೆಯೋ ಭೀಮಪಾರ್ಥಕರ್ಕನ್ ?

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಇನ್ನವರ್ ಕೆಣಕರ್ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್ ಎಂಬೊಸನ್.

ರುದ್ರನ್

ಇರ್ದರುಂ ಸತ್ತರ್ !

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಸತ್ತರ್. ಇನ್ ಪುಟ್ಟರ್. ತಣಿ, ಕೌರವ !

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ರುದ್ರನ್

ನಲ್ಲದು. ಆ ಪಾಂಡವರ್ ಪ್ರಾಣಮೆಂದಿದನೇ
ಅವನ ಗತಿ ಏನಾಯ್ತು? ಕಯ್‌ನುಣ್ಣಿ ಕೊಂಡನೋ?

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಏನಾದನ್ ಆ ಗುಳ್ಳೆನರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆಯಾ?

ರುದ್ರನ್

ಅಪ್ಪುದಾ ಕೃಷ್ಣನ್, ನಿಮಗೆಲ್ಲಮ್ ಇಱಿವ ಮುಳ್.

೯೦

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಆಹ, ಒಳಗಿರ್ದನ್! ಸವಿಯ ಸೆಱಿತಿ, ಸವಿಯ ಸೆಱಿತಿ ಎನಗೆ.
ಅವನನ್ ಈಗಲೆ ಕೊಲ್ಲೆನ್, ಎನ್ನ ದೊರೆ!

ರುದ್ರನ್

ಏನ್ ಮಾಱಿತ್ತಿ?

ಮೊದಲ್ ಅವನಿನ್ ಏನಾಗವೇಱ್ಱುವೋ? ಏನ್ ಭಲವೋ?

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಎನ್ನ ಗೂಡಾರದಾ ಕಂಬಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದು—

ರುದ್ರನ್

ಬಿಗಿದು—

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಈ ಚಮ್ಮಟಿಗೆ ಸುಲಿದು, ಬೆನ್ ಪಸುರ್ದಟ್ಟಿ—

ರುದ್ರನ್

ಪಾಪ, ರಾಸಕ್ರೀಡೆಯಾಡುವೊನ್ ಪೆಣ್ಣಿರೊಳ್!

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಆಡಿಪೆನ್, ಆಡಿಪೆನ್. ನೀರ್ ಕೇಳಿ, ಪೊಯ್‌ಪೊಯ್ದು, ಪಾಡಿಪೆನ್.

ರುದ್ರನ್

ಬೇಡ, ಹಿಂಸಿಸಬೇಡ, ಆ ಬಡವು ಗೋಪನನ್.

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಮತ್ತೇನೆ ಕೇಳ್, ರುದ್ರ, ಕೊಟ್ಟಪೆನ್. ಇದೊಂದಿಲ್ಲಂ!

ಇಂತೆ ಸಾಯಲ್ವೇಟ್ಟುಂ ಆ ತಂತ್ರಿ.

ರುದ್ರನ್

ಆಯ್ತಾಯ್ತು :

೧೦೦

ನಿನ್ನಿಚ್ಚೆಗೆನ್ನಿಚ್ಚೆಯೇನ್ ? ನಲಿ, ಪೊಯ್ದು ನಲಿ.

ನಿನ್ನ ಕಯ್ ತಡೆವರ್ ಆರ್ ಇರ್ಪರ್ ? ಪೋಗು, ನಲಿ.

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ನಲಿವೆನ್, ಇದೊ, ಪೋಪೆನ್—ಒಂದನ್ ಎರೆವೆನ್, ರುದ್ರ,

ಇಂದಿನವೊಲ್ ಎಗಳುಂ ಕಯ್ಪಡದೆ ಕಾಪಾಡು.

[ಪೋಪನ್

ರುದ್ರನ್

ಎನ್ ಪಿರಿದು, ನೋಡಿದೆಯ, ದೈವಬಲಂ, ಎಲೆ ಕೃಷ್ಣ,

ಆರಿದ್ದರ್ ಈತನಿನ್ ಜ್ಞಾನಿಯುಂ ಶೂರನುಂ?

ಬಲ್ಲಯ್ ಆರಾನುಮನ್ ?

ಕೃಷ್ಣನ್

ನಾನ್ ಕಾಣೆನ್ ಆರುಮನ್.

ಅವನ ಗತಿಯನ್ ಕಂಡು, ಎನ್ನ ಪಗೆಯಾದೊಡಂ,

ವಿಧಿವಶದೆ ಕಾಲ್ತೊಡರ್ಪು ಬಿಟ್ಟಿಂಗೆ ಮಱುಗುವೆನ್.

ಇಂದವನ್, ನಾಳೆ ನಾನ್. ಎನ್ ಪಾಡೊ ಆಳ ಬಾಬಿ !

೧೦೧

ಬೀಸುವ ಬಯಲ್ ಗಾಳಿ, ಪರಿದಡಂಗುವ ನೆಲಿ !

ರುದ್ರನ್

ಇಂತಪ್ಪ ನೋಟಂಗಳನ್ ನೋಡಿ, ದೈವದೊಳ್

ಸೊರ್ಮುನುಡಿ ನುಡಿಯದಿರ್ ; ಕೊರ್ಬದಿರ್, ನಿನಗೊರೈ

ಸಿರಿಯೆನಿತು, ಬಲಮೆನಿತು, ಕಯ್ಪೆನಿತು ನಡೆದೊಡಂ !

ಒಂದು ಪಗಲ್ ಎತ್ತುವುದು, ಒಂದು ಪಗಲ್ ಉರುಳಿವುದು

ಮಾನುಷಮನ್ ಎಲ್ಲಮನ್. ಮಿತಿಯಿಡಿದು ನೆಗಟ್ಟಿಗೆ

ದೇವರ್ಕಳ್ ಒಸೆದಪರ್—ಮುಱಿದಪರ್ ಮಿಕ್ಕರನ್.

[ಪೋಪನ್

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಮೇಳಂ

೧

ದ್ರೋಣಪುತ್ರ, ರುದ್ರಮಿತ್ರ,
ನಿನ್ನ ಪೆಸರ ಪಱಿ ಇದೇನ್ ?
ಕೃಷ್ಣನ್ ಆಡೆ, ಕೂಡೆ, ಪಡೆಯೆ
ಕೂಗುತಿರ್ಪ ಕೂಗಿದೇನ್ ?
ಇರುಳೊಳ್ ಎಯ್ಡಿ, ಮೇಲೆ ಬಿಲ್ಡಿ,
ಮೆಯ್ ಮಱಿತರನ್ ಇಱಿದೆಯಾ ?
ಪಶುವಿದೆನ್ನದೆ, ಪಸುಳಿಯೆನ್ನದೆ,
ಬಾಳ್ ಮಿನುಗಿಸಿ ತಱಿದೆಯಾ ?
ಕೆಟ್ಟ ಬಾಯ್ಗಳ ಉಲಿವರ್ ಇಂತು,
ನಿನ್ನ ನಾಣ್ಗೆ ನಲಿವರೇ !
ತೆಂಕನಾಡ ಶೌರ್ಯಮಿದೆಂ
ದೆಮ್ಮ ಪೆಸರ್ ಸುಲಿವರೇ !
ದ್ರೋಣಪುತ್ರ, ರುದ್ರಮಿತ್ರ,
ನಿನಗೆ ಶುಭಮೆ ನಲಿವೆನ್ ಆನ್.
ಬೆದಱುಗಣ್ಣ ಬೆಳುವನಂತೆ
ನಿನ್ನ ಟಿಲ್ಲ ಟಿಲ್ವಿನಾನ್.
ಪಿರಿಯನಾಗು, ಕಿಱಿಯವೆಲ್ಲ
ಕಱುಬಿ ಕೆಸಱನ್ ಇಡುಗುಮೇ !
ಮೇಲೈಯವನೊಳ್ ಎಚ್ಚ ಕೋಲೊ
ತಪ್ಪದೆ ಗುಱಿ ನಡುಗುಮೇ !
ಏಱಿ ಗುರುವೆ, ಸೂರ್ಯನೊಡನೆ,
ನಮ್ಮ ಬಾಱಿ ಸೂರ್ಯನೇ,
ಕವಿದ ಪಱಿಯ ಪಿರಿಯ ಮರ್ಬ
ನುರಿದು ಚೆದಱಿ ಸಾರ್ಯನೇ !

೧೨೦

೧೩೦

೧೪೦

೨

ಅರೆಮೇಳಂ ೧

ಕೃಷ್ಣನೇನ್ ಪುಸಿವನೇ, ನಾನ್ ಪೇಱಿಲಾಱಿನೆ !
ನಂಬದಿರಲಾಱಿನೇ, ನಂಬಲ್ಪಮಾಱಿನೆ !

ಏನ್ ಭಯಂಕರಮಾಯ್ತೊ ಇರುಳೊಳಗೆ ಕಾಣೆನ್ !
ಎನ್ನೊಡೆಯನನ್ ಮುಳಿದು ರುದ್ರನೇ ಪೊಯ್ದನೋ
ಗೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಜಾತ್ರೆಯನ್ ಬಂದುದಿಲ್ಲೆಂದು ?
ತನಗೆ ಮುಡಿಪನ್ ಕಟ್ಟಿ ತಂದುದಿಲ್ಲೆಂದು ?
ಮೊದಲ ಬೇಂಟಿಯೆ ತನಗೆ ಸಂದುದಿಲ್ಲೆಂದು
ಕಣ್ ಕಟ್ಟಿ ಶಬರಶಂಕರನ್ ಎತ್ತಲ್ ಉಯ್ದನೋ ?
ಮೊನೆಯೊಳ್ ನೆರಂ ಬಂದು, ಧಿಕ್ಕರಿಸೆ, ಬಯ್ದನೋ
ಅಱುವು ಮರುಳಾಗೆಂದು ಬೀರನ್, ಕುಮಾರನ್ ?
ಏನ್ ಬುದ್ಧಿವೋಸವೋ, ಇರುಳೊಳಗೆ ಕಾಣೆನ್ !
ಶಿವನ್ ಉಗ್ರನಾದುದೇನ್, ಕಾಣೆನ್ !

೧೫೦

ಅರೆಮೇಳಂ ೨

ಇಲ್ಲದಿರೆ, ಎಂತಕ್ಕುಮ್ ಈ ಪೊಲ್ಲಗೆಯ್ಯೆ ?
ಎಲ್ಲರುಂ ಕೂಗುವೇ ನಾಣ್ಗೆಟ್ಟು ಗೆಯ್ಯೆ ?
ಎನ್ನೊಡೆಯ, ತಿಳಿದು ತಿಳಿದುಂ ತಪ್ಪಿ ಪೋಗಯ್ !
ಎನ್ನೊಡೆಯ, ತಱಿಸಂದು ತುಱುಗಳನ್ ಕೊಲ್ವೆಯಾ ?
ಮೂಗುಸಿರ್ಗಳನ್ ತಱುಬಿ, ಮಂದೆಗಳನ್ ಇಡಿದು,
ಅರೆಬಿರಿದ ಪೊಸ ಎಸಱಿಂ ಮಕ್ಕಳನ್ ಬಡಿದು,
ಬಾಯ್ವಿಟ್ಟು ಬೇಡುವಾ ಪೆಣ್ಣಳನ್ ಕಡಿದು,
ಕಲಿಗಳೊಳೆ ಕಲಿ ಎಂದು ನೀನ್ ಇಂತು ನಿಲ್ವೆಯಾ ?
ಮೇಣ್ ಒರೈ, ದೇವತೆಗಳೇ ಕಱಿಪೆ, ಗೆಲ್ವೆಯಾ
ಕಳ್ಳನ್ ಉಣಿಸುವ ಮೋಹನದ ಕಣ್ಣ ಪೆಣ್ಣನ್ ?
ಇಲ್ಲದಿರೆ, ನೀನ್ ಇರುಳ್ ನಿಱಿದಪ್ಪಿ ಪೋಗಯ್ :
ಘೋರಕರ್ಮಮನ್ ಎಸಗೆ ಪೋಗಯ್.

೧೬೦

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

೩

ಏಱಿ, ಏಱಿ, ಓ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಾ,
 ಮುನ್ನೀರಲರಾ ನಾಡಿನ ಪ್ರೇಮಾ,
 ಬೀದಿವರಿವುದೇ ಬೀಡಿನೊಳ್ ಎತ್ತಂ,
 ತನ್ನಿಚ್ಚೆಯೊಳೇ ತಾನ್ ಬಗೆದತ್ತಂ,
 ಕೃಷ್ಣನ ನುಡಿ; ಅದು ವುಸಿಯೆನಿಸೇಟಾ. ೧೭೦
 ಎಮಗೊಂದಭಯದ ನುಡಿಯನ್ ಪೇಟಾ.
 ರುದ್ರಭಕ್ತನೇ, ಆರ್ಯಪೂಜ್ಯನೇ,
 ಮೊಗದೋಱಿದಿದೇನ್, ಬಾರಾ, ಬಾರಾ.
 ಪಟಿಯ ಬೆಂಕೆಯೊಳ್ ಬೆಂದೆನ್, ನೊಂದೆನ್,
 ಅಱಿಲೆ ತಣ್ಣನ್ ತಾರಾ, ತಾರಾ.
 ತಪ್ಪಿರೆ, ಶಿವನಾ ಕ್ಷಮೆಯನ್ ಸೇರಾ.
 ಒಪ್ಪಿರೆ, ಶಿವನೇ ಪೊರೆವನ್, ಪಾರಾ.

[ಬೀಡಿನ ಭಾರ್ಗವ]

ಭಾರ್ಗವ

ನೀಳ್ತೊಳೆಕ್ ವಿಂಧ್ಯದ ತೆಂಕಣ ನಾಡರ್,
 ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಕೆಳೆಯರ್, ಬೇಡರ್,
 ಕ್ರೂರಮ್ ಎಮ್ಮ ವಿಧಿ ಈ ಕುರುಧರೆಯೊಳ್ ! ೧೭೦
 ಆತ್ಮಂ ವುದಿದಿರೆ ತಮದೊಳ್, ಜೋಲ್ಲನ್
 ಎಂತಪ್ಪೆಡರ್ಗಮ್ ಒರವನೆ ಸಾಲ್ದನ್,
 ಕಂದನ್, ಪೊಯ್ವಾಕ್ರೋಶದ ತೆರೆಯೊಳ್.

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಏನದು ಕೊಱಿದುದು ತೊಟ್ಟನೆ ಇರುಳೊಳ್
 ನಿನ್ನೆಯ ಭಾಗ್ಯದ ಬಳವಿಯ ತಿರುಳೊಳ್ ?
 ಭಾರ್ಗವಕುಲದಾ ರತ್ನಮೆ, ನಲ್ಲಯ್,
 ದ್ರೋಣನ ತಾಯೇ, ಅಱಿಯದಕಲ್ಲಯ್,
 ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಬಗೆಯನ್ ಬಲ್ಲಯ್.

ಅಱಿ ಪು ಎಮಗದನ್. ದಿಟಮನ್ ಕೇಳ್ವೆನ್.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಆಡಬಾರದುದನ್ ಎಂತಾಡುವೆನೋ!

೧೯೦

ಸುರಿವೆನ್ ಕಿವಿಯೊಳಗುರಿಯನ್ ಅದೆಂತೋ!

ಇರುಳ್ ಉನ್ನತ್ತನ್, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್,

ಕೀರ್ತಿಯನ್ ಒರ್ಮೆಯೆ ಕೊರಲನ್ ಮುಱಿದನ್.

ನೆತ್ತರ್! ನೆತ್ತರ್! ಕಟುಕರ ಕಡಿತಂ!

ಅವನಯೆ ಕಯ್ಯೊಳ್ ಪಶುಗಳ ಯಚ್ಚಂ!

ಮೇಳಂ

ಏನ್ ಪೇಱಿಕ್ಕಿ ಪೇಱಿಕ್ಕಿ ನೀನ್, ಮುತ್ತಬ್ಬೆ, ಘೋರಂ!

ಕಾಱಿಕ್ಕಿಚೆನನ್ನನದು, ಮುಚ್ಚದುದು, ಕ್ರೂರಂ!

ದಿಟಮಾಯ್ತು, ದಿಟಮಾಯ್ತು, ಪಾಂಡವರ ಕೂಗು!

ಅಕ್ಕಟಾ, ಅಕ್ಕಟಾ, ಇನ್ನಾಗುವಾಗು!

ಸೇನೆಯಿದಿರೊಳ್ ನಿಲಿಸಿ ಕೊಲ್ಲರೇ ಇಂದು,

೨೦೦

ತೇಜಮನ್ ಕಿಡಿಸಿ, ಭೀಮಾರ್ಜುನರ್ ಬಂದು,

ನಮ್ಮ ಬೀಡೊಳ್ ನುಸುಳ್ಳು ನಿದ್ದೆ ಬಿಗಿದಂದು

ತುಱುಗಳನ್, ಕಾವಲರನ್ ಇಱಿದೊನ್ ಇವನೆಂದು!

ಭಾರ್ಗವಿ

ಅತ್ತಣಿನೋ, ಅತ್ತಣಿನೋ,

ಮಂದೆಯೊಡನೆ ಬಂದುದವನ್!—

ಕರುಳಿಱಿದುಂ, ಗೋಣ್ ಮುಱಿದುಂ,

ನೆತ್ತರ ತೊಱಿ ಮಿಂದನವನ್;

ಜರ್ಗಿಸಿ, ಗೂಳಿಯನ್ ಒಂದನ್

ನಾಲಗೆಯನ್ ಸೀಳ್ಳನ್ ಅವನ್;

ಕಂಬಕೆ ಬಿಗಿದೊದೆದೊದೆದು,

೨೧೦

ಕೀಱುವ ಕುಱಿ ವೊಯ್ದನ್ ಅವನ್;

ವೊಯ್ಯೆಡೆಯೆಡೆ, ಬಯ್ಬಯ್ದು ನಲಿದನ್ ಅವನ್—

ಮೈಯ್ಯ ಮರುಳ, ತಾನಲ್ಲನ್, ನಲಿದನ್ ಅವನ್.

ಮೇಳಂ

ಇಲ್ಲಿರದೆ, ಕಳ್ಳನವೊಲ್ ಆನ್ ಓಡಿವೋಪೆನ್ !

ತಳ್ಳದೆ ಮೊಗಂಮುಚ್ಚಿ ತಲೆಮುಟಿಸಿ ವೋಪೆನ್ !

ಏಕಲವ್ಯನ್ ಅದೇಕೆ ಈ ಕಳಕೆ ಬಂದನ್ !

ಎಮ್ಮ ನಾಯಕನ್ ಎನ್ನನ್ ಏಕಿಲ್ಲಿ ತಂದನ್ !

ಕೃಷ್ಣಭೀಮರ್ ಪಿಡಿದು ಕೊಲ್ಲದಿರರ್ ಎನ್ನನ್.

ಕಲ್ಲಿಟ್ಟು ದಲಿಮೆಲ್ಲ ಕೊಲ್ಲದಿರದೆನ್ನನ್.

ಓ ಗುರುವೆ, ಪೊರೆವರ್ ಆರ್ ಎನ್ನನ್, ಅಹ, ನಿನ್ನನ್ ! ೨೨೦

ಉಗ್ರವಿಧಿ ಎಟಿದಾಡುತ್ತಿರುವೆ ನೀನ್ನನ್ !

ಭಾರ್ಗವಿ

ಇಲ್ಲಿಗಿಳ, ಇಲ್ಲಿಗಿಳ,

ಸಿಡಿಲ್ ಬಡಿದು ವೋಯ್ತು;

ಕಾರ್ಮಟಿಯೆ ಬಿಱುಗಾಳಿ

ಮೊದಲುಱುಬು ಸಯ್ತು.

ಅಱುವು ಮಗುಳ್ಳೆಟ್ಟಿ ತ್ತುಂ,

ವೋಸ ದುಃಖಮಾಯ್ತು.

ಆ ನೋವು ಕೂರಿತ್ತು, ಕಯ್ಯಾರ ನಾಮೆ

ಕೊಂಡೆಸಗಿ ಕಣ್ಣಾರ ನೋಡುವಲಿಗೈಯ್ತು.

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಅವನುಬ್ಬಸಂ ಪಱಿಯೆ, ಎಲ್ಲಮೊಳ್ಳಿತೆ ಅಕ್ಕುಂ.

೨೨೦

ಎಳ್ಳನಿತೆ ಕಳೆದಿಲಲ್.

ಭಾರ್ಗವಿ

ನೀನ್ ಆವುದಾಯ್ ಪಯ್—

ಆಯಲಿರೆ—ನೀನ್ ನಲಿದು, ಕೆಳೆಯರನ್ ಕೊರಗಿಪೆಯೊ ?

ಕೆಳೆಯರುಂ ಕೊರಗುತ್ತಿರೆ, ನೀನುಮ್ ಒಡನಿಟ್ಟುಪೆಯೊ !

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

೧೩

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಇರ್ವರುಂ ಕೊರಗುವುದೆ, ಅಮ್ಮಯ್ಯ, ಪೆರೊಕ್ಕರಗು.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಇಂತೆಮಗೆ ಪೆರೊಕ್ಕರಗು—ಆ ಪುರ್ಚು ಪಱಿದೊಡಂ.

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಏನಿದಂತೆಂಬೆಯೇ! ತಿಳಿಯದೆನಗೀ ಮಾತು.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಆತನ್ ಆ ಕುತ್ತದೊಳ್ ಭ್ರಾಂತಿಗಳ ಬಡಿತದೊಳೆ

ಆನಂದಮನ್ ಸವಿದನ್—ಅಱಿದೆಮಗೆ ದುಃಖಮೇ

ಆದೊಡಂ. ಈಗಳೋ, ಬುದ್ಧಿ ಬರೆ, ಚೇತರಿಸಿ

ಅವನ್ ಎಟ್ಟಿ, ಮೊದಲಿಂದೆಯುಂ ಪಿರಿಯ ದುಃಖದೊಳೆ

ಗಟ್ಟಿದನ್. ನಾನೊ, ಮೊದಲಂತೆಯೇ ದುಃಖಿಗಳ್,

ಕುಂದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪೋಯ್ತೆರಡಾಯ್ತು ದುಃಖಂ!

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಒಪ್ಪಿದೆನ್. ದೇವತೆ ಅದಾವುದೋ ಕಾಡುಗುಂ.

ಇಲ್ಲದೊಡೆ, ಗುಣಮಾಗಿಯುಂ ರೋಗಿಯಂತೆಯೇ

ನರಲ್ವನೇ?

ಭಾರ್ಗವಿ

ನರಲ್ವನೆಂಬುದು ನಿಜಂ, ನಂಬು.

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಎಂತು ಮೊದಲ್ ಎಱಗಿತೋ ಈ ಪಾಠಿಪದ್ರವಂ?

ಅಱಿ ಪುವೆಯ ನಡೆದುದನ್? ನಿನ್ನ ಟಿಲ್ ನಮ್ಮದುಂ.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಪಾಲ್ಗಾ ಱರ್ ಅಣ್ಣಂದಿರ್! ಎಲ್ಲಮನ್ ಪೇಱಿತ್ತೆನ್.—

ನಲ್ನಿಶೆಯೊಳ್, ಆಱುತಿರೆ ಸಂಜೆಯುರಿ, ಇರ್ಬಾಯ್ ಖಡ್ಗಮನ್ ತುಡುಕಿ

ಗುಱಿಯಿಲ್ಲದೆತ್ತಲೋ ತೆರಳ್ವನನ್ ನಾನ್ ತಡೆದು, ಏನಿದೀ ಪೊಟ್ಟಿ

ನಡೆವುದಶ್ವತ್ಥಾಮ್? ಬಱಿಯಟ್ಟದೇ, ಕಾಳೆ ಕೂಗದೇ, ಬಱಿಲ್ಲ

೨೪೦

೨೫೦

ಪಡೆಯೆಲ್ಲವ್ ಒಳಿಗಿರುವೆ ಮೇ ಎಂದೆನ್. ವೈಯ್ಯತ್ತ ವಾವಂತೆ ಮೊರೆದು, ಪೆಣ್ ಬಲ್ಲ ಮಾತಿನೊಳ್, ಬಾಯ್ ಮುಚ್ಚಿ ರಲ್ ಚೆಲ್ವು ಪೆಣ್ಣೆಂದು ಗದೆಱು, ನೂಂಕಿ ಪೊಱಿಮಟ್ಟನ್. ನಾನ್ ಸುಮ್ಮನಾದೆನ್. ಏನಾಯ್ತೊ ಪೊಱಿಗೆ ನಾನ್ ಅಱಿಯೆನ್. ಒಳಗಟ್ಟುತುಂಬಂದನ್ ಆಕಳನ್, ಗೂಳಿಯನ್, ಕುಱಿಯನ್, ತುಱುಗಾವ ನಾಯ್ಗಳನ್, ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೆಲ್ಲಮನ್. ಕೊತ್ತಿದನ್ ಆದೊಂದನ್, ಕೊರಲ್ ಮುಱಿದನ್ ಒಂದನ್, ತಲೆವೊಯ್ದನ್ ಒಂದನ್, ತುಯ್ದೊಗೆದನ್ ಒಂದನ್. ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಯೆ ಆಯ್ತು ಒರ್ಕುಱಿಗೆ! ಆಳೆಂದು ವೊಯ್ತುವವೊ ಪಶುಗಳ್! ಕಡೆಗೆ, ಪೊಱಿಗಡೆ ಓಡಿ, ಬಱಿಯ ಬಯಲೊಳಗದಾರೊಡನೆಯೋ ನಗುತೆ, ಭೀಮಂಗಿ, ಪಾರ್ಥಂಗಿ, ಕೃಷ್ಣಂಗಿ ತೀರಿಸಿದ ಮುಯ್ಗಳನ್ ಕೀಱು, ೨೦ ಅಣಕಿಸುತೆ, ಪುರ್ಚುನಗೆ ನಗುತಿರ್ದು, ಮತ್ತೆ ತಾನ್ ಒಳಗಣ್ಣೆ ಬಂದನ್. ಆಗಳ್ ಅಹ! ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ, ಕಿಱುದು ಕಿಱಿದಾಗಿ ಮಗುಳ್ಳತ್ತು ಜ್ಞಾನಂ! ಕಣ್ ಸುಱಿದುದೆತ್ತಲುಂ; ಘೋರಕರ್ಮಂ ಕೊಳುತೆ, ಕೂಗಿದನ್ ; ತಲೆಯನ್ ಚಚ್ಚಿದನ್ ; ಧೊಪ್ಪೆನುತೆ ಕೆಡೆದನ್ ಆ ಕೆಡೆದ ಪೆಣಬಣಬೆಯೊಳ್ ; ತಱಿದನ್ ಬಲ್ಪಿಡಿಯುಗುರ್ರಳಿನ್ ನವಿರ್ರಳನ್. ಒಂದು ಮಾತಾಡದೆಯೆ ಕುಳ್ಳನ್ ಬಲ್ ಪೊಱ್ತು. ಬಱುಕೆನ್ನನ್—ಓ ಭಯಮೆ!—ಬೆದಱುಸುತೆ, ಪೇಱು, ಪೇಱಿಲಿಗೆ ಏನಾಱ್ತಿದೇನ್ ಎನ್ನ ಪಾಡು, ಪೇಱು ಎಲ್ಲಮನ್. ಪುಸಿಯದಿರ್, ನೋಡು, ಎಂದೊದಱಿದನ್. ಬೆದಱು, ಕೆಳೆಯರಿರ, ಕಂಡುದನ್ ಕಂಡಂತೆ ಪೇಱಿತ್ತಿದನ್. ಕೇಳ್ಳು ಕೇಳ್ಳೆದ್ದೆ ಬಿರಿಯೆ, ಪಿಂತೇಗಳುಂ ಕೇಳದೊಂದತಿಕ್ಕಿಯತ್ತಿದನ್! ಪಿಂತೆನಗೆ ಪೇಱ್ತಿದನ್, ಆ ಅಱ್ಪುದೆಲ್ಲಂ ಪೇಡಿಗಳ್ಗೆ, ಪೆಣ್ಣಾಳ್ಗೆ! ೨೧ ತಾನೆಂದುಮ್ ಅಂತಱಿನ್ ; ಸಿಂಹದವೊಲ್ ಆಱಿದೊಳೆ ನರಲೊಡೆ ನರಲ್ವನ್. ಇಂತೆನ್ನನ್ ಈ ಘೋರದೊಳ್ ಸಿಲ್ಪಿ, ಉಣ್ಣದೀಂಟದೆ, ತಾನೆ ಇಱಿದ ತುಱುಗಳೆಡೆ ನುಡಿಯದೆಯೆ ಕುಳ್ಳಿರ್ವನ್—ಏನನೋ ಬಗೆಯುತ್ತುಮಿರ್ವನ್. ನಲ್ಲದನ್ ಬಗೆಯನೇ! ಆದೊ ಕೇಳಿಂ ಆ ನರಲ್ವ ನರಲ್ಗಳನ್! ಬನ್ನಿಂ, ಆದುದನ್ ನೀಮ್ ಮಾಡಿಂ, ಆತನನ್ನರ್ ಕೇಳ್ವರ್, ಸಂತೈಪೆ ಕೆಳೆಯರ್.

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಪರಶುರಾಮನ ತಂಗಿ, ಭಾರ್ಗವೀ, ಪೊಲ್ಲದೇ
 ಈ ಸುದ್ದಿ— ಬಸವಱಿದನೇ ಮರುಳ್ಳು ನಮ್ಮ ಕಲಿ!

[ಓಳಿಗೆ] ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪೀ—ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪೀ !

ಭಾಗವ

ಓ ಇನ್ನು ಮೇನ್ ಪೊಲ್ಲದಕ್ಕುಮೋ ಅಱಿಯೇನೇ !

ಕೇಳ್ವಿರ್ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ ? ಕೇಳ್ವಿರ್ ಆ ಕೂಗನ್ !

೨೮೦

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪೀ ! ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪೀ !

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಪೊಸ ಪುಚ್ಚೊ ? ಮೊದಲ ಪುರ್ಚನ್ ಕಂಡು ಸಂಕಟಮೊ ?

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಮಗೂ, ಮಗೂ !

ಭಾಗವ

ಕೆಟ್ಟಿನ್ ಆನ್ ! ಏಕೆ ಕರೆವನ್ ರುದ್ರಶಕ್ತಿಯನ್ ?

ಏನೆಣಿಕೆಯೋ ಕಾಣಿನ್ ! ಏನ್ ಬಂದುದೆಮಗಿಂದು !

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಏಕಲವ್ಯಾ, ಏಕಲವ್ಯಾ—

ಅವನ ಬೇಂಟಿಯೋ ಮುಗಿಯದೆಂದು !

ಇಲ್ಲಿ ನಾನೋ ಸಾಯುತ್ತಿರೈನ್ !

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಪುರ್ಚಲ್ತು. ಪೋ ತೆಱಿಯೆ, ಬಾಗಿಲನ್ ತೆಱಿಯೆ.

ಆತನ್ ಎಮ್ಮನ್ ಕಂಡು ಶಾಂತನಾದಪ್ಪನ್.

೨೯೦

ಭಾಗವ

ಇದೊ ತೆಱಿದೆನ್. ನೋಡಿಮ್ ಆತನ ಕೆಲಸಮನ್, ಪಾಡನ್.

[ಪಶುಗಳ ನಡುವೆ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್]

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಓವೊ ಕೆಳೆಯರಾ, ನಲ್ಲ ಬೇಡರಾ,

ಏನಗೆ ಪೇಸದೆಯೆ ಇನ್ನುಮ್ ಇರ್ಪಿರಾ ?

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ನೋಡಿಮ್, ಆವ ತೆರೆ ತಲೆಯಮೇಲುರುಳ್ಳು
ಬಳಸಿಕೊಂಡುದೆನ್ನನ್ !

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ನೀನ್ ಪೇಯ್ದಿದಾವುದುಂ ಪೆರ್ಚಲ್ತು, ತಾಯೆ.
ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿದರ್ ಮಾಯ್ತಿ ಕೆಲಸಮೇ ಈ ಕೆಲಸಂ?

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಕಾಡೊಳ್ ಎನಗೆ ಒಡನಾಡಿಯಾದವರ್,
ಬಿಲ್ಲನ್ ಒಡನೆಲಿಡಿದು ಬೇಂಟಿಯಾಡಿದರ್,
ನೀಮೆ, ನೀಮೆ ಗತಿ, ಕೊಲ್ಲಿಮ್ ಎನ್ನುಮನ್,
ಕೊಲ್ಲಿಮ್ ಎನ್ನುನ್ ಎಲ್ಲರ್.

೩೦೦

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಕೆಟ್ಟ ಮಾತಾಡದಿರು. ಮದ್ದಲ್ತು ಪೊಲಿಗೆ ಪೊಲೆ.

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಕಾಣ, ಕಾಣ, ಕೆಚ್ಚೆದೆಯ ಶೂರನನ್ !
ಪಗೆಗೆ ತೆಗೆಯದಾ ರಣದ ಧೀರನನ್ !
ತುಲುಗಳ್ ಅಱಿಯದುವನ್ ಒರ್ವನ್ ಇಱಿದವನ್ !
ಆಹ ಧೀರನ್ ! ಆಹ ಶೂರನ್ !
ಪೆಸರೊ, ಹೋ, ರುದ್ರಾವತಾರನ್ !

ಭಾರ್ಗವಿ

ಇಂತಾಡದಿರು, ಬೇಡ ; ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳೆನ್, ಕಂದ.

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಪೋಗು, ಪೋಗೆಲಗೆ, ತೊಲಗು, ತೊಲಗು.
ಓ ಪಾಪೀ, ಓ ಪಾಪೀ !

೩೦೧

ಭಾರ್ಗವಿ

ತಾಳ್ಕುಕೊಳ್, ತಡೆದುಕೊಳ್.

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

! ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪಿಯೇ, ಪರಮ ನೀಚಠನ್

|| ನುಣ್ಣಿ ಪೋಗವಿಟ್ಟಕಟ! ಪಶುಗಳನ್
ವೊಯ್ದು ನೆತ್ತರನ್ ಕೋಡಿಕೆಡಪಿದಯ್!

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಆದುದನ್ ನೆನೆನೆನೆದು ಪಂಬಲಿಸಲ್ ಅಪ್ಪುದೇನ್?
ಆದುದಾಗಿಯೆ ವೋಯ್ತು. ಆದನ್ ಅಃಸಬರ್ಮಮೇ?

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಎಲವೊ ಕೃಷ್ಣಾ! ಮರ್ಮಘಾತಕಾ!

[ವೊಱಿಗೆ ನೆಗೆದು ಬಂದು]

ಆವುದಾಗುವೊಡಮಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕಣ್.

ಆವುದೆಸಗುವೊಡಮಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕಯ್.

ಶತ್ರುಪಕ್ಷದೊಳ್ ಬಿಡದ ಶತ್ರುವೇ,

ನಿಲಿಸಲಾಱಿದೆಯೆ ನಗುತುಮಿರೈಯೇ!

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ದೇವರ್ ಇತ್ತಂತೆಯೇ ನಾಮ್ ನಗುವುದಿಟ್ಟಿದು.

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಮುಱಿದೆನಾದೊಡಂ—ಇದಿರ್ಗೆ ಬಾರನೇ!

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಸೊರ್ಮನುಡಿ ನುಡಿಯದಿರ್. ಕಾಣದೇ ಈ ಪಾಡು?

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಓ ರುದ್ರ! ಗುರುದೇವ! ಎನ್ನ ಗುರುವಿನ ಗುರುವೆ!

ಕೊಲೆ ಕುಡಾ ಮಾಯಾವಿಯೊರ್ಮನನ್, ಕ್ಷುದ್ರನನ್!

ಕೀಱಿಂ ಭೀಮನೊರ್ಮನನ್. ಬಱಿಂಕೆನ್ನಮನ್ ಕೊಳ್.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಎನ್ನುಮನ್ ಕೊಳ್ಳೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್. ನೀನ್ ಸಾಯೆ,

ನಾನ್ ಆರೈ ಬಾಱಿತ್ತಿನಾ?

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಓ ಮರ್ಬೆ, ಎನಗೆ ಬೆಳಕೇ,

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಕಟ್ಟಿಲೆಯೆ, ಬಿಸಿಲ ಪೊಳಪೇ,
 ಕೂಡಿಕೊಳ್, ಕೂಡಿಕೊಳ್, ನಿನಗೊಕ್ಕುಲ್ ಅಪ್ಪೆನ್.
 ಪ್ರಭುಗೆ ಮೊನೆಗಾಗದೊನ್ ಪಗೆ ತೀರ್ಚಲ್ ಎಚ್ಚಿದ್ಡೆನ್,
 ಎಧಿ ತೊಡರೆ, ತುಱುಗಳೊಳ್ ಬಿಚ್ಚಿದ್ಡೆನ್;
 ದ್ರೋಹನ್, ದುರ್ಯವನ್, ಪಱಿಯಳಿಪಿಪೊಳ್ ಅಚ್ಚಿದ್ಡೆನ್.
 ಬಾಱಿಲ್ ಇನ್ನಹ್ನಲ್ಲನ್.
 ಒಂದುಮನ್ ಪಾರ್ವನಲ್ಲನ್.
 ಬಾನವರ ಮಾನವರ ಕಣ್ಣೊಳ್ ಇನ್ನೊಪ್ಪೆನ್.
 ಸಾಲ್ಗುಮ್ ಈ ರುದ್ರನಣಕಂ,
 ಕೊಲ್ಗುಮ್ ಈ ಶೂಲಿಯಣಕಂ, ೩೪೦
 ತಾನೇ ಮಹಾಬಲನ್ ಕಾಡುವೊಡೆ ಕಾಟಂ,
 ಎತ್ತಲ್ ಓಡುವೆನೊ ಓಟಂ,
 ಶರಣಾರೊ, ಶಾಂತಿಕೂಟಂ
 ಎತ್ತಲೋ, ಎನಗೆ ಲೋಕಂ
 ಮರುಳೆಂದು ಪಾಡುವುದೆ ಪಾಟಂ,
 ಸೆಸರೊ ಕೆಸಱಿಂಟೆ ಶೋಕಂ,
 ಪಶುಗಳೊಳ್ ಪಶುವಾಗಿ ಪಶುಪತಿಗೆ ನೋಟಂ—
 ಕಣ್ಣಿಂಪುನೋಟಂ!

ಭಾರ್ಗವಿ

ಎಂದಿಂಗಮ್ ಆಡುವನ್ ಆಡುವನೆ ಈತನ್,
 ಪೆರ್ಮಿಯಾಳ್, ಇಂತಪ್ಪನ್, ಇಂತಪ್ಪ ಮಾತನ್! ೩೪೧

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಓವೊ, ಕನ್ನಡದ ನಾಡೇ,
 ಮುನ್ನೀರ್‌ಮೊಟಿಂಗು ಕರೆನಾಡೇ,
 ಮಲೆನಾಡೆ, ಪೊಸಲ್‌ನಾಡೆ, ಬಯಲ ಪೊನ್‌ನಾಡೇ,
 ಪಲಕಾಲಮ್ ಆನ್ ಅಗಲ್ದಿರ್ದೆನ್.
 ಅಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಚ್ಚೆ ಲೆಂದಿರ್ದೆನ್.

! ఇల్లమేనగా వుణ్ణం, ఓ జేల్పు నాడే!

ఎలీ కురుక్క్షేత్రమే,

అమృతతీర్థంగళే,

ఆర్యనగరంగళే, స్వగంగళే,

దివ్యజనమే, మనమే,

తందేయోడనేకమేయోళి

నివ్మోళ్ ఒందాదేనా.

ఆళ్దంగి నజ్జినాకాదేనా.

సోర్కునుడి నుడివేనా—

ఇంతప్పన ఇల్లమేందాదేనా.

౩౬౦

ఈగళో, ఇంతప్పన ఇల్లమేందే ఆదేనా!

వుడియోళికి వుడియ వుడియాదేనా—

నాణ నుడియాదేనా.

మేళనాయకనా

ఇంతప్ప దుఃఖమనా తడేయల్పమాఱికినా;

నుడియేందు నుడియల్పమాఱికినా.

౩౭౦

అశ్వత్థామనా

అహ! ఎన్న పౌరుషమే! ఎన్నోందు భాగ్యమే! పూజ్యురోళ్ పూజ్యునా

ఎమ్మయ్యోనా పగళుం. రాజగురు, ధర్మగురు, శిష్యశతభక్తనా,

యోధాగ్రగణ్ణనా, బ్రహ్మజ్ఞురోళ్ తానే బ్రహ్మనా, సౌమ్యనా,

ఇంతవనా ఒగమేఱిగి నేగిద్దనా. కాయదేయే తందేయిరో వుణ్ణం,

కౌవిట్టు నంబదా దేవనా, నానో మోసంగిట్టు సావేనా!

బదురకినోళివనా ఆవ సుఖమనా కణ్డినా? ఆర్గే నానా ప్రాణమనా తేఱువేనా,

ఆత్మకల్యాణమమనా ఒత్తరిసి నానా ఆర కుఱితుదనే కుఱివేనా,

ఆ స్వామిగానల్తు మోదలేలొల్మీ, కణ్ణనా. సేనాధిపత్త్యమే, కణ్ణనా;

శృంగారమే, కణ్ణనా; ఎంజల్ ఎంజల్ ననగి సిఱుకంగి—ఱుం!

ఈ నమ్మ సుఖపురుషరా, ఆ కు ద్దుదేవతేగళా ఏనా బల్లువేన్దనా!

౩౮౦

ಮೇಳಂ

ಬೇಡ, ಬೇಡಯ್, ಗುರುವೆ!

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ

ಸುಮ್ಮನಿರ್, ಸುಮ್ಮನಿರ್, ಸರ್ವಶಕ್ತರ್, ಬಲ್ಲೆನ್.

ಕಣ್ ಮಾಯೆ ಮುಸುಕದೇ, ಬಗೆ ಕದಡಿ ಗುಱಿಯಿಂದೆ ಪೊರಳದೇ, ಆರುಂ ನಗಲಿರರ್, ಪಾಂಡವರ್, ಕೃಷ್ಣರ್! ಕಾದನ್ ಆ ರುದ್ರನ್, ಆ ರುದ್ರನ್, ಉರಿಗಣ್ಣನ್, ಆರ ನಚ್ಚಲ್ಲದನ್, ಕಯ್ ತಡೆದು ಪೊಯ್ಯಲಿರೆ ಸ್ವನ್ ಮರುಳ್ಳೊಳಿಸಿ, ಈ ಮೂಕಪಶುಗಳೊಳ್ ತೊಯಿಸದನ್ ನೆತ್ತರಿನ್ ಕಯ್ಯನ್.

ಈಗಳ್ ಅವರ್ ಉರ್ಬುವರ್ ಗೆಲವಾಗಿ—ಎನ್ನೊಲವಿಂದಲ್ತು! ದೈವಂ ತಪ್ಪಾಗಿ ನಡಸುವೊಡೆ, ಕಲಿ ಎಡವುವನ್, ಪೇಡಿ ಬರ್ದುಕುವನ್ ನಗುವನ್.—

ಈಗಳ್ ಏನ್ ಗೆಯ್ಯೆನ್? ಕಂಡಂತೆ, ದೇವರ್ಕಳ್ ಒಲ್ಲದನ್; ಬೀರರ್ ನಗುವ ಪಾಡಾದವನ್; ಈ ಎಲ್ಲಮನ್ ಪೊಱುವ ತಾಯ್ ಮುಟ್ಟಿ ಮುನಿವನ್.

ಈ ಪಾಳೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು ತವರೂರೆ ಪೋದಪೆನೆ, ವಿಂಧ್ಯಮನ್ ದಾಂಟಿ, ಆವ ಮೊಗದೊಳ್ ಬರ್ಪ ನಂಟರನ್ ನೋಟಿಪ್ಪಿನ್? ತಂದೆ ತಾನಿಲ್ಲಂ; ಎನಗೊಂದು ಪೆರ್ಮೆ ತಾನಿಲ್ಲಂ. ಆಗದು, ಅದಾಗದೆಂದಿಂಗಂ.

೩೯೦

ಮತ್ತೇನ್? ಪಗಲ್, ಸೂರ್ಯದೇವನೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಿರೆ, ವೈರಿಗಳ ನಡುವೆ ನೇರ್‌ನುರ್ಗಿ, ಒರ್ಮೆಯ್ಯೆ ಮೂದಲಿಸಿ, ಸುತ್ತಣೆನ್ ಬಂದು ನಡುವಂಜಿನ್ ಬಿಟ್ಟಪೆನೆ? ಆದು ಪಗೆಗೆ ಸಂತಸಂ, ಜಯದ ಮುಡಿ. ಬೇಱಿಪೇನ್? ಬೇಱಿಪೇನ್?

ಸಾಹಸವುನ್ ಏನಾನುವೊಂದೆಸಗಿ, ಮಗನ್ ಅರಿಯ ಕಲಿಯೆ, ಎರ್ಡೆಯುರ್ಕ್ಕಿನ್ ತಾನ್ ಅಱಿದನೆಂಬುದನ್ ತೋಱಲೇವೇಱ್ಕುವ್ ಎಮ್ಮಯ್ಯಂಗೆ ಗುರುಗೆ. ಎಡೆಬಿಡದೆ ದುಃಖಂಗಳ್ ಒತ್ತುತಿರೆ ಬಾಟಿ ನೀಳ್ಳನ್ ಬಯಸಿ ತಾಳ್ಳನ್ ಅಂಜುಕುಳಿ, ಕೀಟನ್. ಪಗಲ್ ಪಗಲುವುನ್ ಏನ್ ನಲಿವೊ ಮುಂತಣ್ಗೆ ಸರಿದು, ಪಿಂಜರಿದು, ಸಾವಿನತ್ತಲೆ ಪೋಪ ಪಯಣಂ? ತೆಗೆ, ತೆಗೆ, ಬಲ್ಲೆನ್.

೪೦೦

ನಾನ್ ಮೆಚ್ಚೆನ್ ಇಲ್ಲದಾಸೆಗೆ ಕಿರ್ಚು ಕಾಯಿಸುವ ಮುಕ್ಕನನ್. ತಕ್ಕನ್ ತಕ್ಕವೊಲ್ ಬಾಟ್ಟಿಪನ್, ತಕ್ಕವೊಲ್ ಸತ್ತಪನ್. ಎನ್ನ ಬಗೆ ಕೇಳ್ವಿರ್.

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಈ ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳ್ ನಾಲಗೆಯ ತುದಿಯಲ್ತು,

వోడేయిందే బందువే, బల్లీమ్ ఆమెల్లరుం.
ఆదోడం, దుడుకదిర్. కేళియర్గి కివిగొట్టు
ఈ భలపితాచమన్ బగ్గియిందే వోఱమడిసు.

భాగవి

ఓ ఎన్న కంద, అశ్వత్థామ! విధియిందేయుం నరగే క్రూరం
బేఱిల్ల. భృగువంశదోళ్ పరశురామంగి తంగియేనల్ ఒగ్దేన్.
ఈగళ్ ఎనాదేన్! కేళ, ద్యేవేజ్ఞేయన్. జమదగ్ని, అయ్యన్,
ఎన్నన్ ఆ ఋషి భరద్వాజంగి కేఱిట్టన్—దానమన్ కేఱిట్టన్. ౪౧౦
ఆతనోడనలేదేన్ ఆన్ కాడుమన్ మేడుమన్. ఆ బిరసిరియ
మంగళద కళశమేసి బసిఱికిళగి లోకేకృకబాణనన్ ద్రోణనన్ వోత్తేన్.
మోగగాణ్ణ మున్నవే యమన్ టుయ్దన్ ఇనియనన్. వోత్తనన్ పేత్తేన్,
నడపిదేన్, ఒర్పనాళ్ మాడిదేన్. బడతనదోళ్ ఎత్తలుం తిరిదు
బాఱ్ఱింగి నిన్ ముడి, తాయన్ అందే తిందుకొండయ్. మగుగి
పాల్గిల్ల. రాజరేఱిళ్ కేళితనం, టుణల్ ఇల్ల. కణ్ణిట్ట మక్కళన్
కురుధర్గి కరితందేన్. ఆరసరేఱిళ్ గురుతనద మన్నణియన్ టుండేన్.
పేగిజ్జు భారతం వోత్తిత్తు; భస్మమాదన్ మగన్; బిందోడల్గేనగి
నినోర్పన్ ఇర్దపయ్. పురుళాగు, మరుళాగు, కలియాగు, పేడియాగణ్ణ,
నినోర్పన్ ఇర్దపయ్. వోగదిరు, వోగదిరు, కాలకట్టి బేడువేన్ ౪౨౦
వోగదిరు, ఓ ఎన్న కంద అశ్వత్థామ! ఎన్నన్ ఆర్గిత్తు వోగపయ్?
నిన్ వోగద మఱిగఱిగి ఆడగిర్ద శూరర్ ఎల్లర్ బందు, సేళిదు,
కొండు వోగిగి తోఱ్ఱినేందు బయ్యయ్యిరే—నిన్న మగనోడనే!
నిమ్మ కులకిదు జసవే? నినగొందు కిర్తియే? ఇదన్ ఎణిసవేడా?
నిమ్మయ్యనన్ నేనేయ—పుసిసావుగిగేళ్లు బిల్లన్ బిసుటు సత్తన్.
నిన్న తాయ్ సూల్ ములుకు మఱికితు నిన్నన్ పరసి, బాటొ సూఱన్, అణుగ,
పిరియ పేసరాగిందు ముత్తిట్టు నడదళ్. పితృలోకకేగళ్
నిన్ వోగిగి, ఆనందమేన్ అవగే ఇదిగోగళ్? నిన్న మగువిర్చుం.
పసుగొసు, తాయిల్ల; తందేయుం తోఱికిదనేనే బిళివన్ అవన్ ఎంతు?

ನೋಲ್ವಿರ್ ಆರ್ ? ಕಲಿಸರ್ ಆರ್ ? ಒಲ್ದು ಪೆರೈಯ ನೆಲೆಗೆ ತರ್ಪರ್ ಆರ್ ? ಪೇರಿ. ೪೩೦
 ಓ ಎನ್ನ ಕಂಡ, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ, ನೀನ್ ಸತ್ತು ಸಮ್ಮುಮನ್ ಸಾಯಿಪಯ್.
 ನೀನಿಲ್ಲದಾರ್ ಇರ್ಪರ್ ಎನಗೆ? ಆವ ಮನೆ, ಆವ ಮೊಱಿತಿ ಎನಗೆ?
 ನಿನೊಳೇ ಎನ್ನ ಬಾಯ್. ಪೆಱಿವೇಡ ಒಲೈ ಮತ್ತೊತ್ತಿಯನ್? ತಕ್ಕನ್
 ನಲಿವನ್ ಒರ್ಕಡೆ ಪಡೆದು ಮಱಿತಿಡಪನೆ? ಮಱಿಯಲೈ ತಕ್ಕನ್ ಎಂತಪ್ಪನ್?

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ, ಎನ್ನ ಪೋಲೆ ನೀನ್ ಅವಳೈ ಮಱುಗು, ಮಱುಗು.

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಮಱುಗಿದಪೆನ್—ಮಱುಗಿದಪೆನ್—ಪೇಱಿ ಮಾತು ಕೇಳ್ವಳೋ?

ಭಾರ್ಗವಿ

ಪೇರಿ, ಅಣುಗ, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ, ಎನೆ ಪೇರಿ ಮಾಡುವೆನ್.

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಎನ್ನ ಮಗನ್, ಎಲ್ಲಿ ಅವನ್? ಕರೆದುತಾರ, ನೋಡುವೆನ್.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಬೆದಿಡಿದೆನ್ ಆನ್, ಕೂಸನ್ ಅದನ್ ಬೇಡ ಪೊಱಿಗೆ ಕಱಿಪಿದೆನ್.

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಎನಗೆ ಬಂದ ಕಷ್ಟದೊಳೋ? ಬೇಱಿತಿ ನೀನೆ ಬಗೆದೆಯೋ?

೪೪೦

ಭಾರ್ಗವಿ

ಪಸುಳೆ, ಪಾಪ, ಓಡಿ ಬರಲ್ ಕಂಡು ಕೊಲ್ವೈ ಎಂದವಳ್.

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಆಹ, ಇನ್ನದೊಂದು ಭಾಗ್ಯಮ್ ಎನಗೆ ತಕ್ಕುದುಱಿದುದು!

ಭಾರ್ಗವಿ

ಕಾವಲ್ ಇರ್ರು ತಪ್ಪಿಸಿದೆನ್ ನಾನ್ ಅದನ್.

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಪೊಗಬಿತ್ತಿನ್ ಆಜ್ಜಿ, ನಿನ್ನ ಮುಂದುಗಾಣೈಯನ್.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಈಗಲ್ ಎನೊ ನಿನ್ನ ಬೆಸನ್ ಮಾಡ್ಪುದು?

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಮಗನನ್ ಒರೈ ನೋಡುವೆನ್, ಮಾತಾಡುವೆನ್.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಓಡಿ ನಾನೆ ಪೋದಪೆನ್—ತಂದಪೆನ್.

[ಪೋಪಳ್

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಬರೈಳೋ ? ಬಾರಳೋ ?

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಬಂದಳ್ ಇದೋ ಬಂದಳ್.

[ಭಾರ್ಗವಿ, ರುದ್ರಶಕ್ತಿ]

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಎತ್ತಿಕುಡು, ಬಾ ಎತ್ತಿಕುಡು, ಕಯ್ಗೆ. ಎನ್ನ ಮಗನಾಗಿ ಇವನ್ ಅಂಜನ್

ಈ ಘೋರಮನ್ ಕಂಡು. ಈಗಳಿಂದಮೆ ತಂದೆಯೊರಟುತನಕಿವನನ್

೪೫೦

ಕುದುರೆಮುಱಿವೊಲ್ ತಿರ್ದಿ ಪರಿಗಿಸಲ್ಪೇಱ್ಱುಂ. ತಂದೆಯಿನ್, ಕಂದ್ರ,

ಮೇಲಾಗದ್ವಷ್ಟದೊಳ್ ; ಮಿಕ್ಕೈಲ್ಲ ನಡತೆಯೊಳಮ್ ಅವನಂತೆ ಆಗು.

ಪಱಿ ತೊಡದ ಪಿರಿಯ ಪೆಸರಾಗು. ಏನ್ ಸುಖಂ, ಏನ್ ಶಾಂತಿ, ಮುಖದೊಳ್ !

ನೀನ್ ಅಱಿಯೆ ಈ ಎನ್ನ ಸಂಕಟಮನ್—ಅಱಿಯಮೆಯೆ ಸುಖಂ! ಅಱಿದ ಬಱಿಕೆ
ತಂದೆಯಾರ್, ನಿನ್ನು ಕರ್ದೇನೆಂದು ತೋಱಿವೇಱ್ಱುಂ, ಮಗನೆ, ಪಗೆಗೆ.

ಅದುವರಂ, ತನ್ ಗಾಳಿಯೊಳ್ ಸುಱಿದು, ಪಸುಳಿತನಮನ್ ಸವಿದು, ಇವಳ,
ಈ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ದೇವತಿ ಇವಳ, ಕಣ್ಣುಮಣಿಯಾಗಿ ನೀನ್ ಬಾಬಿಯ್.

ನಿಮ್ಮನ್ ಆರುಂ ಜಱಿಯರ್ ಆನ್ ಪೋಗೆ, ಅಂತಸ್ಪ ರಕ್ಷಕನನ್ ಇಡುವೆನ್.

ಎನ್ನ ತಂದೆಯ ಶಿಷ್ಯನ್, ಎನ್ನ ಕೆಳಿಯನ್, ಬೇಂಟಿಯೊಳಗೀಗಲ್ ಇರ್ದುಂ,

ವೊಱ್ಱಿಯೆ ಬಾರದಿರನ್ ಆ ಏಕಲವ್ಯನ್. ಬೇಂಟಿಪುಲಿಗಳಿರ,

೪೬೦

ಕೆಳಿಯಿರ, ನಿಮ್ಮೊಳಂ, ಅವನೊಳಂ, ಈ ಅಱ್ಱುಱಿಸ ಪೊಱಿಯನ್ ಇಟ್ಟಿನ್.

ಪೇಱಿಮ್ ಆತಂಗಿದನ್. ನಮ್ಮಿಯ ನಾಡಿಂಗೆ ಈ ಮಗುವನ್ ಉಯ್ಯಂ.

ಎಮತೊಂದು ಬಿಳಿಗೆ ಕಿಡಿ. ಎನ್ನಾಯುಧಂಗಳನ್ ಪಗೆಯೆ ಬೀಱಿ

ಕುಡದಿರಿಂ. ಬಾ, ರುದ್ರಶಕ್ತಿ, ಪಿಡಿ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ ಅಂಬುಮನ್. ಪಿರಿಯ

ದೇವತೆಗಳನ್ ಬಂದುದಿದು—ಪರಶುರಾಮನದು—ದ್ರೋಣನದು—ನಿನ್ನ

ತಂದೆಯದು—ಮೆಲ್ಲಯ್ಯಳಿನ್ ಪಿಡಿಯ ಈ ದಿವ್ಯಧನುವನ್—ಅಹ, ಎಲ್ಲಿ,
ಪೂಡು—ಒಂದಂಬನ್—ಇಂತಿಂತು—ನಲ್ಲದಹ, ನಲ್ಲದು! ಗೆಲ್! ಗೆಲ್!

[ಬಾಗಿಲೊಳ]

ಎನ್ನೊಡನೆ ಬರ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕೈಲ್ಲಮುಂ. ಕರೆದುಕೊಳ್. ಬಾಗಿಲನ್ ಮುಚ್ಚು.

ಏನ್ ಇದೇನ್ ಕಣ್ಣೀರ್? ಅಱಿಬೇಡ—ಅಱಿಬೇಡ: ಅಱಿಕ್ಕಿ ಪೆಣ್! ಬಾ, ಒಳಗೆ.

ಪುಣ್ ಕೊಯ್ಯಲಿಪ್ಪಂದು ಮಂತ್ರಮನ್ ಮಿನ್ನುಕುವನ್ ಅವನ್ ಮರುಳ್ ವೈದ್ಯನ್. ೪೭೦

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಕರ್ಬು ಕಡಿದಂತಿಂತು ನೀನ್ ನುಡಿಯೆ ಎನೆಂಬೆನ್?

ನಿನ್ನ ಕೂರ್ನಾಲಗೆಗೆ ನನ್ನ ಧೈರ್ಯಂ ಪೋಯ್ತು.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಕಂದ, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ, ಏನ್ ನಿನ್ನ ತಱಿಸಲವು?

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಕೇಳದಿರು, ಕೇಣಕದಿರು. ನಿನಗಡಕಮ್ ಒಳ್ಳಿತ್ತು.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಅಯ್ಯೊ ಎರ್ದೆ ನಡುಗುವುದು. ಬೇಡುವೆನ್, ಮಗನಾಣಿ,

ಆ ದೇವತೆಗಳಾಣಿ, ಎಮ್ಮನಿನ್ ತೊಱಿಯದಿರ್.

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಎನ್ನನಿನ್ ಮುಳಿಯಿಪಯ್. ಅಱಿಯೆಯಾ ದೇವತೆಗ

ಮೆನಗಮ್ ಇದಾರ್ ಋಣಂ ಪಱಿದು ಪೋಯ್ತೆಂಬುದನ್?

ಭಾರ್ಗವಿ

ಬಾ, ವತ್ಸ. ಸಾಲ್ಕುಂ ಈ ಕ್ಕಾತ್ರಂ. ತವರಡವನೆಱಿಲೊಳ್

ಸಮಱುವಂ ಮುಱಿದೆಱಿಕೆಯಾತ್ಮಮನ್, ತಪಮೆಸಗಿ.

೪೮೦

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ತಪಂ! ಏನ್ ತಪಂ? ಎತಱಿಕ್ಕಿ? ಆರೈ?

ಬಾಱಿನ್ ಬಱಿಯದಾದಂದು, ಸಾವು ತಾನ್ ಪೂರ್ಣಂ?

ಭಾರ್ಗವಿ

ಹಾ! ಹಾ!

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

೨೫

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಕೇಳ್ವರ್ಗಿ ಮೇಲೋರ್ಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್.

ಭಾರ್ಗವಿ

ನೀನ್ ಕೇಳಿಯಾ?

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಎನ್ನ ಕಿವಿ ತುಂಬ ನೀನೇ!

ಭಾರ್ಗವಿ

ಕೆಟ್ಟಿನ್! ಕೆಟ್ಟಿನ್!

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಬಳಗೆ ಬಾ, ಸಾಲ್ಕುಂ.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಕರಗು ಕರಗಿಲೆ, ಕಂದ. ದೇವರ್ಕಳ್ ಬಸೆದಪರ್.

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಮರುಳ್ ನೀನ್! ಕರಗಿಸುವಳ್ ಈಗಳ್ ಎನ್ನು ರ್ಕುನ್.

[ಪೋಪರ್. ಬಾಗಿಲ್ ಮುಚ್ಚುವುದು.

ಮೇಳಂ

೧ (೧)

ಚೆಲ್ವಿನ ನೆಲೆ, ಕಣ್ಣಿಳ ಬಲೆ, ಸುಖದೊಳತೆಯ ಬನವಾಸೀ,
ಬಳೆದಲೆದಾ ಕಾನ್ ಮಲೆಗಳನ್ ಆನ್ ಮುಳಿವೆನೆ, ಬನವಾಸೀ!

ಭಾರತದೀ ಸುಳಿಗಾಳಿಗೆ ಸಿಲ್ಕುತೆ ನಾನ್ ತಲಿಗಾದೆನ್;

೪೯೦

ಪೆಳಿ ತುಂಬುತೆ, ಪೆಳಿ ತೇಯುತೆ, ಮನೆಗಾಣದೆ ಬಡವಾದೆನ್;

ನಿನ್ನನೆ ನೆನೆನೆದೋ ತಾಯ್, ಪಂಬಲಿಸುವ ನೋವೊಂದೇ!

ಇನ್ನೆನಗೇನ್ ಆಸೆಗಳೋ, ಪಾರ್ವುದು ನಾನ್ ಸಾವೊಂದೇ!

೧ (೨)

ಪೆರ್ಮೆಯ ನೆಲೆ, ಪಡುಗಡಲೆ ಸುಖಮೆಳಿಚುವ ಬನವಾಸೀ,

ನೀನ್ ಕಟಿಪಿದ ಪೇರಾಳ್ಳಿ ಅದೇನಾದರ್, ಬನವಾಸೀ!

ಗುರು ಮಡಿದನ್: ಅಮರೆ ಮರುಳ್ ಗುರುಪುತ್ರನ್ ತಾನ್ ಮಡಿದನ್.

ನಿರ್ದಯದೈವದ ಕಯ್ಯಿನ್ ಬಿಡುಗಡೆಗಾಣದೆ ಮಡಿವನ್.
ಬರ್ವನೆ ಕುದಿಕುದಿಗೊಳ್ವನ್; ಒಲ್ವರ ನುಡಿಯುಮನ್ ಒಲ್ಲನ್.
ಪಾಱಿತು ಮುನ್ನಿನ ಪೊಂಕಂ! ಮುನ್ನಿನವನ್ ತಾನ್ ಅಲ್ಲನ್!

೨ (೧)

ಬಾಟಿಕ್ಕಿಯ ಕಡೆಯೊಳ್ ಬಾಗಿಡ ಮುದಿಯಳ್,
ತಾಯ್ ಇಲ್ಲದನನ್ ನಡವಿದ ಮುದಿಯಳ್,
ಕಂದನ ಕೇಡನ್ ನೋಡಲೊ ಬಟ್ಟಿಳ್ ?
ನರೆದಲೆ ದುಃಖದ ಮಡುವೊಳ್ ಬಿಟ್ಟಿಳ್.
ಆರ್ ಕೇಳ್ವಪರ್ ಆ ಗೋಳನ್, ಸಲ್ಲದು,
ಸೋರೆಯ ಸುಲಿಸುಲಿ ಮೆಲ್ಲಲಿಯಲ್ಲದು.
ಆರ್ವಳ್, ಚೀರ್ವಳ್, ಎರ್ದೆಯನ್ ಪೊಯ್ವಳ್,
ನವರನೆ ಕೀಟ್ಟಿಳ್, ಬಿದಿಯನ್ ಬಯ್ವಳ್!

೫೦೦

೨ (೨)

ಈ ಬಾಱಿಂಢಂ ಸಾವುದೆ ಸುಖಮೇ!
ಮತಿ ಪಾಱಿಂಢಂ ಸಾವುದೆ ಸುಖಮೇ!
ಪೆರ್ಮನೆತನಮೇನ್, ಕಲಿತನದುರ್ದೇನ್,
ಆಳ್ವಳ್ ಸಾಲೊಳ್ ತಲೆಮೆಱಿ ಸೊರ್ದೇನ್ ?
ದ್ರೋಣನ, ರಾಮನ ಕಲ್ಪೆಯೊಳಾದನ್
ಒಳಬೆಳಕಿಲ್ಲದ ಕಣ್ ಕುರುಡಾದನ್,
ಮರುಳನ್ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡನ್.
ತನ್ನ ಱಿವನ್ ತಾನ್ ಓಡಿಸಿಕೊಂಡನ್.

೫೧೦

[ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್ ಖಡ್ಗಂ ಬಿಡಿದು. ಭಾರ್ಗವ]

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಕಾಲಚಕ್ರಂ ಪೊರಳಿ, ಮುಚ್ಚಿದುದು ಬೆಳಕಕ್ಕುಂ, ಇರ್ದುದಿಲ್ಲಕ್ಕುಂ;
ಆಗದು ಇದೆನಲವ್ವುದೊಂದಿಲ್ಲ—ಘೋರ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯುಂ, ಛಲಮುಂ,
ತಾಮೆ ತಾವ್ ಓಡುಗುಂ! ಕದಲದೆಯೆ, ವಜ್ರಂ ಬೊಲ್ ಇರ್ದವನ್ ನಾನುಂ
ಈ ಪೆಣ್ಣು ಗೋಳ್ ಕೇಳ್ವು, ಎರ್ದೆ ಕರಗಿ, ಉರುಡುಗಿ, ಬೇಱಿ ಬಗೆಯಾದೆನ್,

ಮಱುಗಿದೆನ್—ಪಗೆಗಿವಳ್ ತೊಱ್ತಾಗಿ, ಪಸುಳಿ ತರುವಲಿಯಾಗಿ, ಪೋಗಿನ್. ೫೨೦
 ಇನ್ನೊಂದು ಮಾಡುವೆನ್. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳ್ ಮೆಱಿವ ತೀರ್ಥದೊಳ್ ಮುಱುಗಿ
 ತೊಳೆದಂಟಿದೀ ಕಱಿಯನ್, ಎನ್ನುಗ್ಗದೇವತೆಯ ಕೋಪಮನ್ ತೆಗೆವೆನ್.
 ಆಳ್ ಸುಱಿಯದೆಡೆಯೊಂದನ್ ಅಱಿಸಿ, ಆಱಿಂ ತೋಡಿ, ಕಾಣದಂತಾರುಂ,
 ಪೂಱ್ಡುವೆನ್ ಈ ಕೂರ ಬಡ್ಗಮನ್—ಮೃತ್ಯುವುಂ, ಆ ಕಾಕರಾತ್ರಿಯುಂ ಪಿಡಿಗಿ
 ಕಿಱಿಕ್ಕಿಲದೊಳ್ ಎಂದುಂ! ಇದನ್ ಎಸಗೆ ಅಭಿಮನ್ಯು ಕೊಟ್ಟೆಂದು ತೊಟ್ಟು
 ಒಳ್ಳಿತೆಂಬುದನ್ ಅಱಿಯೆನ್. ಅದು ನಿಜಂ, ಪಿರಿಯರ್ ಆಡುವ ಮಾತು: ಪಗೆಯ
 ಮೆಚ್ಚೊಂದು ಮೆಚ್ಚಲ್ತು, ಒಳ್ಳಿತಾಗದು.—ಆಯ್ತು, ಮುಂತಣ್ಣೆ ಕಲ್ತುಂ.
 ಇನ್ ಮುಂದೆ, ಬಾಗುವೆನ್ ದೇವತೆಗೆ, ಪಾಂಡವರೆ ಱಗುವೆನ್. ಅಶ್ವರ್
 ಅವರಲ್ತೆ? ನಾಮ್ ತಱ್ಗಿವೇಱ್ಪುಂ. ಮೇಗಣ್ಣಿಕಾರಕೆಂತಪ್ಪೆ
 ರೌದ್ರಮುಂ ಶಕ್ತಿಯುಂ ಮೊಱ್ಗುವುದು. ಕೊಱಿಪಲ್ಲ ಕುಳಿರ ಹೇಮಂತನ್ ೫೨೦
 ಪೊಱ್ತು ಬರೆ, ಮುಪ್ಪಾಗಿ, ಎಳಚಿಗುರ ಚೈತ್ರಂಗೆ ಬಿಱಿವಿಟ್ಟು ಪೋಕುಂ.
 ಕಾರ್‌ಮುಸುಕು ರಾತ್ರಿ ಬೆಳ್ಳುದುರೆಗಳ ಸೂರ್ಯಂಗೆ ಬೆನ್ನಿತ್ತು ಸರಿಗುಂ.
 ಬಿಱುಗಾಳಿ ಬಡಿದಾರ್ಡು ಕಡೆಗೆ ಕಡಲನ್ ತಣಿಸಿ ಎತ್ತಲೋ ಆಱಿತಿಗುಂ.
 ಎಶ್ವಮನೆ ಸೆಱಿವಿಡಿದು ಕೆಡವುವಾ ನಿದ್ರೆಯುಂ ಪಿಡಿದೆಂದುಮ್ ಇರದೆ
 ಸಡಿಲವಿಟ್ಟಿಯ್ದುಗುಂ. ನಾಮ್ ಆರ್ ವಿವೇಕಮನ್ ಕಲ್ಲೆಮೆನೆ, ಮರ್ತ್ಯರ್?
 ನಾನ್ ಇದೋ ಕಲ್ತಪೆನ್. ಪೊಸತೀಗಳ ಅಱಿತೆನೇ, ಪಗೆವಸವನ್ ಬರೈ
 ಕೆಳೆಯನ್ನಪ್ಪನ್; ಕೆಳೆಯೆ ಪಗೆಯಪ್ಪನ್; ಅದಱಾಂದೆ ಕಟ್ಟಿಲ್ತೆ ತಗದು.
 ಕಡುಪಗೆಯುಮ್ ಆಗದು. ಮನುಜಂಗೆ ಸ್ನೇಹಮೆಂಬುದು ಪುಸಿಯ ನಚ್ಚು.—
 ಈಗಳ್ ಎಸಗೆಲ್ಲಮುಂ ನೇರ್ದಕ್ಕುಂ. ಎಲೆ ತಾಯೆ, ನೀನ್ ಒಳಗೆ ಪೋಗು,
 ದೇವತೆಗಳನ್ ಬೇಡು ಎನ್ನೆದೆಯ ಬದುಕೆಗಳ್ ಕೂಡಿಬರೈಂದು. [ಭಾಗವ ಪೋಪಳ್ ೫೪೦
 ಕೆಳೆಯಿರರ, ನೀಮುಮ್ ಇನ್ನವಕಂತೆ, ಎನ್ನ ಬಗೆಯನ್ ತಿಳಿದು ಸಲಿಸಂ.
 ಏಕಲವ್ಯನ್ ಮರಳಿ, ನೀಂ ಪೇಱಿಮ್, ಎನ್ನೊಳಂ ನಿನ್ನೊಳಂ ಮಱುಕಮ್ ಇರ್ಕೆಂದು.
 ನಾನ್ ಪೋಪೆನ್ ಎತ್ತ ಪೋವುದೊ ಅತ್ತ. ಇನಿತಱಿಕ್ಕಿಳಿ ಕೇಳ್ವಪಿರ್ ನೀಮುಂ
 ಒಸಗೆಯನ್—ಈ ಸಂಕಟಂ ಕಳಿದು ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ ಆಂತುದನ್ ನಿಮ್ಮ ಎೀರನ್.

[ಪೋಪನ್

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಮೇಳಂ

೧

ಹೋ! ಆನಂದಂ! ಪೇರಾನಂದಂ!
ನೆಗೆವಾ ಕುಣಿವಾ ಮಿಗುವಾನಂದಂ!

ಓ ಶಿವ, ಬಾರಯ್!

ಓ ಶಿವ, ಬಾರಯ್!

ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬೆಟ್ಟದ ಕೋಡಿನ ಬೀಡನ್,
ತೆಂಕಣ ನಾಡಿನ ಕೋಯಿಲ ಕೋಡನ್,
ಒಂದೇ ನೆಗೆತಂ ನೆಗೆಯುತೆ ಬಾರಯ್.

೫೫೦

ಬಾ, ನಟರಾಜಾ,

ಬಾ, ನಟರಾಜಾ,

ಲೋಕಂ ಪುಟ್ಟಲ್, ಲೋಕಂ ಸಾಯಲ್,
ದೇವತೆಗಳ ಗಣಮೆಲ್ಲಂ ಪಾಯಲ್,
ಒರವನೆ ತಾಂಡವವಾಡುವ ರಾಜಾ,
ನಾಟ್ಯಂಗಲಿಸುವ ಓ ನಟರಾಜಾ,
ಕುಣಿವೆನ್, ಕಲಿಸೆನೆಗೀಗಳ್, ಬಾರಯ್,
ಕುಣಿವೆನ್, ಬಾರಯ್!

ಓ ಶಿವ, ಬಾರಯ್!

೫೬೦

೨

ಕಣ್ಣೆನ್ ಚಿದಱುತು ಕಟ್ಟಿಲೆ ಪಾರಯ್!
ನಮೆಯಾ ಭ್ರಮೆಯಾ ಕಟ್ಟಿಲೆ ಪಾರಯ್!

ಹೋ! ಆನಂದಂ!

ಪೇರಾನಂದಂ!

ಕಣ್ಣೆನ್ ಮುಸುಕಿದ ಕಟ್ಟಿಲೆಯೋಡಲ್,
ಬಗೆಯೊಳ್ ಶಿವನಾ ಬೆಳ್ಳೆಗಳಾಡಲ್,
ಮೂಡಿತು ಸೂರ್ಯಂ—ಜೀವಾನಂದಂ!

ಓ ಶಿವ, ಶಂಕರ,

ಓ ಶಿವ, ಶಂಕರ,
ಬದುಕಿದನೇ ನಮ್ಮ ಶ್ವತ್ಥಾಮನ್ !
ತಿರುಗಿದನೇ ಆ ರುದ್ರಪ್ರೇಮನ್ !
ತಿರುಗಲ್ ಭಕ್ತಿಗೆ, ಸೇವೆಗೆ, ಶಂಕರ,
ಆಗದುದಾವುದು, ಓ ಶಿವ, ಶಂಕರ,
ಕುಣಿವೆನ್, ಕರುಣಿಸು, ನನಗಾನಂದಂ !
ಕುಣಿವಾನಂದಂ !

೫೭೦

ಪೇರಾನಂದಂ !

[ದೂತನ್]

ದೂತನ್

ಅಣ್ಣಂದಿರ್, ಏಕಲವ್ಯನ್ ಬಂದನ್. ಒಡನೆ ಜೇನ್ ಮುಸುಟ್ಟಿವೊಲ್ ಮುಸುಱಿ,
ಎಡಕೆ ಬಲಕೆಱಿದಾಡಿ, ಜಱಿದಾಡಿ, ದಱಿವೆಲ್ಲ, ಆ ಮರುಳ ಬಂಟನ್,
ಇರುಳ್ ಬಿಟ್ಟು ತಲೆಗೊಱಿವ ಕಳ್ಳರ್ ; ಕಲ್ ಬೀಱಿಂ, ಕಲ್ ಬೀಱಿಮೆಂದು
ಒಕೋರಲ್ ಕೂಗಿದರ್. ನೆಗೆದತ್ತು ಕಯ್ಗೆ ಬಾಳ್. ಬಲೊಲೆಗಳ್, ಬಾಳ್ಗೆಡೆವೊಕ್ಕು ೫೮೦
ಸಂತೈಸದಿರೆ ಕೃಷ್ಣನ್. ಎಲ್ಲಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್ ? ಒರೆವುದೊಂದಿರ್ಕ್ಕು.

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಒಳಗಿಲ್ಲ, ಇದೆ ವೊಱಿಗೆ ವೋದನ್—ಮಾರ್ಪಟ್ಟು,
ವೊಸ ಬಗೆಗೆ ವೊಸತೊಂದು ಕುಱಿ ಪಿಟ್ಟು.

ದೂತನ್

ಅಹಾ ! ಅವನ್

ಕಱಿ ಪಿದುದೆ ತಡವೊ ? ಮೇಣ್, ಬಂದುದೇ ತಡವೊ ನಾನ್ ?

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಏನಂತುಟವಸರಂ ?

ದೂತನ್

ತಾನ್ ಮರಳ್ವನ್ನೆಗಂ,
ತಡೆದಿರಿಂ ಬೀಡಿನೊಳೆ ಎಂದೊಡೆಯನ್ ಅಟ್ಟಿದನ್.

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಪೇಱ್ಪಿನೇ, ಇದೆತಾನೆ ಪೋದನ್—ನಲ್ಲದೇ :
 ದೇವತೆಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ ಮಾಡುವುದೆ ಅವನೇಣಿಕೆ.

ದೂತನ್

ಪುರ್ಚು, ಪುರ್ಚು! ದಿವ್ಯ ಚ್ಚಾನಮಿರೆ ಕೃಷ್ಣಂಗೆ!

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಎನ್ ಅವನ್ ಪೇಱ್ಪಿ ಕಣಿ? ನೀನ್ ಕಂಡ ಕಣಿಯುಮ್ ಎನ್? ೫೯೦

ದೂತನ್

ಸುಮ್ಮನೆ ಕೇಳ್—ಕೇಳ್ವುದನ್ ಪೇಱ್ಪಿನ್—

ಪಲ್ಯೊರೆವ ಬೀರರನ್ ಪಡೆಗಳನ್ ಬಿಟ್ಟೀಕಲವ್ಯನೊಡವಂದು,

ಮೈತ್ರಿಯೊಳ್ ಕಯ್ಯಿಡಿದು, ಕೃಷ್ಣಸಂತೆಂದನ್—ಆ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಈ ಪಗಲ್, ಈ ಪೊಳವಿದೊಂದು ಪಗಲ್, ಒಳಗಿರೈ. ಪೊಳಗಣ್ಣೆ ಬಿಡದಿರ್.

ಎನಾನುಮನ್ ಮಾಡಿ ಬೀಡಿನೊಳಿ ಮುಱಿಯಿರಿಸು, ಬಾಱ್ಪುದನ್ ಬಯಸೆ.

ಇದೊಂದು ಪಗಲ್, ಆ ರುದ್ರನಾಗ್ರಹಂ ಬಡಿವುದು, ಎಚ್ಚಿಱ್ಪಿಕೆ! ಎಂದನ್.

ಮತ್ತಮ್ ಅವನಿಂದನ್—ಮುಱಿಯವಾ ಮಾತುಗಳ್—ಎಗಳ್ ಮನುಷ್ಯನ್

ತಾನ್ ಮನುಷ್ಯನೆ ಎಂಬುದನ್ ಮುಱಿತು, ಕಡುಕೊರ್ಬಿ, ಒಳ್ಳಿತರ್ಕಿಲ್ಲನ್,

ಆಗಲೇ ದೇವರ್ಕಳ್ ಅವನ ಬಾಱ್ಪಿಡರೊಡ್ಡಿ ಕೆಱಗುರುಳಿ ಪೊಯ್ವರ್.

ಎಂದುಂ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್ ಈ ಪಾಂಗೆ! ಎಳವೆಯೊಳಿ, ಪರಸುತ್ತೆ ತಂದೆ ೬೦೦

ಬಿಲ್ ಜಾಣನಾದೆ, ಗೆಲ್: ಮೊದಲ್ ಎಱಗಿ ದೇವತೆಗೆ, ಪೌರುಷದೆ ನೀನ್ ಗೆಲ್—

ಅಯ್ಯುನ್ ಇಂತೆನೆ, ಸೊರ್ಕಿ, ಮಗನ್ ಎನ್ನನ್—ದೇವತೆಯ ಒಲಮ್ ಇರೊಡಯ್ಯು,

ಪೇಡಿಯುಂ ಗೆಲ್ಪನ್. ಅವರ್ಗಳ ಸೆರಂಬಾರದಾ ಗೆಲ್ಲವೆಣ್ಣು

ಮುಂದಲೆಯನ್ ಈಱ್ಪಿನ್! ಎನ್ ಗರ್ವಂ! ಇನ್ನೊರೈ ಮಹದೇವ ರುದ್ರನ್

ಯುದ್ಧದೊಳ್ ಮೇಲಿರು, ಇತ್ತ ಪಗೆ, ಇತ್ತ ಪೊಯ್, ಕೊಳ್ ಗೆಲವನ್ ಇತ್ತೆನ್,

ಎಂದುರ್ಬಿಸುತ್ತೆ ಬರೆ, ಸಿಡುಕಿನಿಂದಾಳ್ ಆಡಬಾರದುದನ್ ಆಡಿ,

ಎಲೆ ರುದ್ರ, ಆದೊ ಅವರ ಬೆಂಬಲಂ ಪೋಗು; ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್ ಇದರ್

ಮೊನೆ ಮುಱಿಯದೆಂದನ್. ಇಂತಪ್ಪ ಸುಡಿಗಳಿನ್, ಆಳಾಗಿ ಪುಟ್ಟಿ

ಆಳ್ಗಿ ಎಱ್ಪಿದ ಪೆರೈಬಗೆಗಳಿನ್, ರುದ್ರನ ಕನಲೈಯನ್ ತಲೆಗೆ

ತಂದುಕೊಂಡನ್. ಈ ದಿನಂ ಬದುಕಿದೊಡೆ, ನಾಮುಟಿಸಿಕೊಳಕ್ಕುಮ್ ಅವನನ್ ೬೧೦
ರುದ್ರಪ್ರಸಾದದಿನ್—ಇಂತು ಕೃಷ್ಣನ್ ತಿಳಿಪೆ, ಒಡನೆ ಬಂದೆವು: ಮುಂದೆ
ಓಡಿಸಿದನ್ ಎನ್ನನ್ ಎಟ್ಟಿ ಟುಸಲ್ಕೆ. ಪೋಗಿರಲ್ ಮುನ್ನಮೇ ಪೊಟಿಗೆ,
ಸತ್ತನ್ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್.—ಇಲ್ಲ, ಇದು ಕೃಷ್ಣನದು ಪೊಸತೊಂದು ತಂತ್ರಂ!

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಅಱಿಲ ಮಗು, ಭಾರ್ಗವೀ, ಕೇಳ ಬಾ, ವಾರ್ತೆಯನ್.

ಶಾಂತಿ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಇಲ್ಲೆಂದೆ ತೋಱುಗುಂ.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಏಕಣ್ಣ, ಕೆಳರಿಸಿರ್, ಇದೆತಾನೆ ಮೇಲೆ ಮೇ

ಲೊತ್ತಿ ಬರ್ಪಿಲಿಂದೆ ಬಿಡುತೆಗೊಂಡಿರ್ಪಳನ್ ?

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಈತನ್ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ ಕುಱುತು ವಾರ್ತೆಯನ್

ಕೆಟ್ಟುದನ್ ತಂದೆಮ್ಮ ಪೊಡೆಗೆ ಕಿರ್ಚಿಕ್ಕಿದನ್.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಏನಪ್ಪ, ಮುಟುಗಿಪೋದೆವೊ ನಾಮ್ ? ಆದೇನ್, ಅಱಿವು. ೬೨೦

ದೂತನ್

ಪೊಟಿಗವನ್ ಪೋಗಿದೊಡುಟುವ ನಚ್ಚುಗೆ ಇಲ್ಲ.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಪೋದನೇ !—ಏಕಿಂತು ನುಡುವಯ್ ?

ದೂತನ್

ಏಕಲವ್ಯನ್ ಪೇಟ್ಟಿನ್—ಒಳಗಿರೈ ಬಿಡಿನೊಳ್ ;

ಪೊಟಿಗೆ ತಾನೊರೈನೇ ಪೋಗಲಾಗದು ಎಂದು.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಅವನೆಲ್ಲಿ ಏಕಲವ್ಯನ್ ? ಇಂತೇಕೆ ಪೇಟ್ಟಿನ್ ?

ದೂತನ್

ಬರುತಿರ್ಪನ್. ಈ ಪಗಲ್ ಪೊಟಿಗೆ ಸುಱಿಯಲ್ ಸಾವು

ನಮ್ಮ ವೀರಂಗೆಂದು ತಾನಾತನ್ ಒಣರ್ಪನ್.

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಭಾರ್ಗವಿ

ಆಹ, ಇದು ನಿಶ್ಚಯವೇ? ಆರ್ ಅವಂಗೞಿಪಿದರ್?

ದೂತನ್

ದಿವ್ಯ ಚ್ಚಾನಿ, ಕೃಷ್ಣನ್. ಉಱಿವು, ಅಱಿವಿಂದೆಂದು.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಕಾಪಾಡಿಂ, ಓ ಕೆಳೆಯಿರ್! ಬೀಟ್ಟಿ ಸಿಡಿಲ್ ತಪ್ಪಿಸಿಂ|

೬೩೦

ಇತ್ತಲ್ ಓಡಿಂ ಕೆಲರ್, ತರಲ್ ಏಕಲವ್ಯನನ್.

ಮೂಡಲ್ ಕೆಲಂಬರ್—ಪಡುವಲ್ ಕೆಲಂಬರ್.

ಅಱಿಸಿವ್ ಆತನ ಪಜ್ಜೆ ಪೋದ ಪಾಱಿ ಪೊಲಂಗಳಂ.

ತಿಳಿದೆನ್ ಈಗಳ್—ಪುಸಿದು, ನಂಬಿಸಿ, ಕಱಿಲ್ವಿದನ್.

ಪಱಿಯೊಲೈಯನ್ ಬಿಸುಟನ್. ಅಯ್ಯೊ, ಮಗು, ಏವೆನ್?

ಕುಳ್ಳಿರಲ್ವಾಗದು. ಆದನಿತು ಬೆನ್ನೊಳೇ ಬರೈನ್.

ನಿಲ್ಲದಿರಿಂ, ಅಣ್ಣಂದಿರ್, ಓಡಿಂ. ತಡೆಯೆ ಪೊಱ್ಪಿಲ್ವತ್ತ, ಓ ನಲ್ಲೆರ್.

ಪಿಡಿಯಲೈವೇಱ್ಪಿಮೇ ಸಾಯಲ್ ಓಡುವನನ್!

[ಪೋಪರ್]

[ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೀಟಿಯಿಂದೆಡೆ ಕಾದು]

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ

ನಿಶ್ಚಲಂ ನಿಂದುದೀ ಕಟುಕನ್. ನಂಬತಕ್ಕುದು—ಮಗುಟ್ಟಿ ಕೊಲ್ಲುಂ.
 ನ್ಯಾಯಮೇ, ವೌಞ್ಞಿರಲ್ ನೆನೆಯಲ್ಟೆ. ಮೊದಲೆ ಇದು ಆ ಶತ್ರುಮಿತ್ರನ್ ೬೪೦
 ಅಭಿಮನ್ಯು, ಎನ್ನ ಕಱುಬಾದವನ್, ಸಮಯುಧದೊಳ್ ಮೆಚ್ಚುಗೊಟ್ಟ
 ಕೊಡಗೆ ತಾನ್; ಪೆಱಿನಾಡ ನೆಲದಲ್ಲಿ ನಾಂಟಿರ್ದುಂ; ವೊಸತು ಮಸೆದೀಗಳ್
 ಮೊನೆಗೊಂಡ ಕೂರ್ಪಿನದು; ನೋಡಿ ನಟ್ಟಿನಾ ನಾನೆ, ಒಡನೆ ಸಾವೀಯಲ್.
 ಸಿದ್ಧಮ್ ಆಮ್ ಇರ್ವರುಂ. ಓ ರುದ್ರ—ಪ್ರಾರ್ಥಿವುಮ ಸಾವರೆಂ ಧರ್ಮಂ—
 ಎನಗೊಳ್ಳೆಯವನಾಗು. ದೊಡ್ಡ ವರಮಲ್ತು ನಾನ್ ಬೇಡುವುದು ನಿನ್ನನ್.
 ಈ ಬಾಳಮೇಲ್ ಬಿಟ್ಟು ನೆತ್ತರನ್ ಬಸಿವನನ್, ಬಂದು ಮೊದಲ್ ಎತ್ತಲ್
 ಏಕಲವ್ಯಂಗಳಪೆ, ಅಟ್ಟು ಆರಾಸುಮನ್: ಪಗೆ ಮೊದಲ್ ಕಾಣಲ್,
 ಎಱಿದಪರ್ ನಾಯ್ ನರಿಗೆ ಪರ್ದುಗಳ್ಗೆ ರೆಯಾಗಿ. ಇದೊಂದು ಕೃಪೆದೋಱುಂ.
 ಓ ಅಗ್ನಿ, ಕರೆವೆನ್ ಆನ್, ಪಿತ್ತಲೋಕಕುಯ್ಪಿ ನೀನ್: ಸುಖಿಸಿದ್ರೆಗೊಳಿಸು,
ಅಕ್ಷದೆಯೆ ನೆಗೆದೆನ್ನ ಕರುಳ್ಳೊಳ್ ಬಡ್ಗಮ್ ಇಱಿದೊಡನೆ—ಮಯ್ಯಡವಿ. ೬೫೦
 ನಿಮ್ಮುಮನ್ ಕೂಗುವೆನ್, ಓ ಉಗ್ರಕನ್ನಿಕೆಯರ್, ಎಂದೆಂದು ಇರ್ಪಿರ್,
 ಎಂದೆಂದು ಆಗ್ಗಳನ್ಯಾಯಮನ್, ರೋಷಮನ್, ನೋಡುತುಮೆ ಇರ್ಪಿರ್,
 ಬಿಡದೆ ಬೆನ್ನೊಳೆ ಬಂದು, ಓ ಘೋರಮೂರ್ತಿಗಳ್, ಕಾಡುತುಮೆ ಇರ್ಪಿರ್,
 ಇದೊ ನೋಡಿಮ್ ಓರೊರ್ವರ್ ಎಂತು ನಾಮ್ ಘಾತುಕರ ತುತ್ತಕ್ಕೆ ತೊಡಕಿ,
 ಕೈಗುಂದಿ ಬಿಟ್ಟಿಪೆವು: ನಾನೆ ಕೊನೆ! ಪಿಳ್ಳೆ ಪೆಸರಿಲ್ತಾಯ್ತೆ ಕೌರವಕುಲಶ್ರೀ!
 ಬಿಡಬೇಡ, ಬಿಡಬೇಡ—ಬೆನ್ನಮರ್ಪು ಗಿಡಿಯಿಮ್ ಅವರ್ರವರವರ ಕರ್ಮಂ!
 ಬನ್ನಿಮ್, ಏಱಿಂ, ಕ್ರೂರಮಾತೆಯರ, ರೌದ್ರಿಯರ, ಕಟ್ಟುಗ್ರಮ್ ಎಱಿಗಿಂ,
 ತೀರಿಸಿಂ ನಿಮ್ಮ ಕೋಪಂಗಳನ್ ಪಾಂಡವರ ಸೇನೆಯೊಳಗೊಂದುಱಿಯಗುಡದೆ!
 ನೀನುಂ, ಹಿರಣ್ಯರಥಮನ್ ಕೊಂಡು ಗಗನದೆತ್ತಿರಮಡರ್ಪ ಓ ಸೂರ್ಯದೇವ,
 ಎಮ್ಮ ಪಿರಿಯರ ನಾಡ ಮೇಲ್ನಿಂದು, ಮಲಯಗಿರಿಯೊಳ್ ಕುದುರೆಯೆಱಿದು, ೬೬೦
 ಪೇಱಿ, ಎನ್ನ ಕರ್ಡೆಯ ಬಳಗಕ್ಕೆ, ಎಳವೆಯೊಳಗೆನ್ನನ್ ಒಲ್ಲರ್ಗಿ,
 ಈ ಎನ್ನ ಲಿಲ್ಲಗಳನ್, ಪೆರ್ಮೆಬಗೆ ಸಾವನ್. ಅಹ, ಏಸೊರಲ್ವರ್
 ಕೇಳೊರ್ ಈ ಕಥೆಯನ್! ಊರೇ ಮೊಲಂಗೆದೇ ಗೋಳಾಟಮಿಟ್ಟು!

ಸಾಲ್ಕುಂ, ಸಾಲ್ಕುಮ್ ಈ ಕನಿಕರಂ. ಕೆಲಸಂ, ಕೆಲಸಂ!—

ಮೃತ್ಯು, ಓ ಮೃತ್ಯೋ, ನೀನ್ ಬಾರ, ಬಾರಾ! ಇರಿರ್ ನಾನೆ ಬರ್ಪೆನ್
ನಿನ್ನ ಮರ್ಜನ ಮನೆಗೆ ಬರ್ರು. ನೀವ್ ಎಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆನೆಗೆ ಓ ಪೊಳೆವ ಪಗಲ
ಎಳಬಿಸಿಲೆ! ತೇರೊಳ್ ಎಜಾದ ಪೊಚ್ಚಿ! ಇದುವೆ ಕಡೆ, ಕಡೆಯ ನುಡಿ ನುಡಿವೆನ್.

ಓ ಬೆಳಕೆ, ಓ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯೇ, ಕನ್ನಡವೆ, ಎನ್ನ ತಾಯ್ನಾಡೆ,
ನೆಲನ್ ಅಜಾವ ಬನವಾಸಿ, ತೆಂಗುಗಜು ಕೊಡೆಯಿರ್ದ ಕಡಲುಲಿಯ ಮನೆಯೇ,
ಬಡನಾಡಿ ಪಸುಳಿಗಳೆ, ಕೆಜಿತಿಗಳೆ, ಪೊಸಲ್ಲೆಗಳೆ, ಓ ಪಸುರ ಬಯಲೆ, ೬೭೦
ಬೀಚಿಕ್ಕೊಡಿಂ, ಬೀಚಿಕ್ಕೊಡಿಂ, ಎನೆಗೆ ಜೀವಾನಂದಮ್ ಆಗಿರ್ದರ್ ಎಲ್ಲರ್
ಬೀಚಿಕ್ಕೊಡಿಂ, ಪೋಗಿ ಬರ್ಪೆನ್. ಇದೆ ಕಡೆಯ ಮಾತೆನತು, ನಾನ್ ಪೋಗಿ ಬರ್ಪೆನ್.
ಮುಂದಣದು ಕಜಿದವರ ಕೂಟದೊಳ್—ಭಾರತದ ಸಂದ ಸಿಂಹಂಗಳ್,
ಕೌರವಸ್ವಾಮಿಯೊಳ್, ಕರ್ಣನೊಳ್, ಭೀಷ್ಮರೊಳ್, ತಂದೆ ಆ ಗುರುವೊಳ್.

[ಖಡ್ಗದ ಮೇಲೆ ಬೀಚಿನ್]

ಅರೆಮೇಳಂ ೧

ಅಲೆದೆನತ್ತ, ಅಲೆದೆನತ್ತ,
ಅಲೆಯದಿರ್ದ ಕಡೆಯದೆತ್ತೆ?
ತೊಚ್ಚಿಲೆನಯ್ಯೊ, ಬಿಚ್ಚಿಲೆನಯ್ಯೊ,
ಕಾಣೆನಯ್ಯೊ ಆವನದೆತ್ತೆ!
ಎನದು ಸದ್ದು! ಬಹೋ!

ಅರೆಮೇಳಂ ೨

ಬಹೋ!

ನಾವೆ, ನಾವೆ, ನಿಮ್ಮ ಸೋವೆ!

೬೮೦

೧

ಬೇಂಟೆ ಇಲ್ಲ?

೨

ಪಡುವಲೆಲ್ಲ,
ಬಳಸಿ, ಬಳಸಿ, ಬಂದೆವೇ!

೧

ಕಂಡುದಿಲ್ಲ ?

೨

ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ,
ತಡಕಿ, ತಡಕಿ, ನೊಂದೆವೇ !

೧

ವುಡುಕಿ, ವುಡುಕಿ, ಮೂಡಲೆಲ್ಲ
ಕಂಡೆವಿಲ್ಲ—ನೊಂದೆವೇ !

ಎಲ್ಲರೂ

ಆರುಮ್ ಇಲ್ಲಮೆ ಎಮಗೆ ಪೇಟ್ಟಿರ್ ?
ಕಾಡ ತುಱುಕಾಱನೋ, ಎಱಾನ್‌ಬಿಡಿವ ತೋಱುಕಿಯನೋ,
ಮೇರುಗಿರಿಯಿನ್ ಪಾಱು ವಿಹರಿಸುವ ದೇವಿಯೋ,
ಆಡಿ ಸಾಗರನೆಡೆಗೆ ಸುಱುವ ಪೊಚ್ಚಿವೆನ್ನೆರೋ,
ಆರುಮ್ ಇಲ್ಲಮೆ ರುದ್ರನುರಿಗಣ್ಣನನ್ನನ್
ಎತ್ತಲ್ ಅಲೆವನೊ ಕಂಡು ಪೇಟ್ಟಿರ್ ?
ಅಟ್ಟಿದುದು ಸೆಲೆಯಡಗಿತಿರ ಬೇಂಟೆಸೋವು
ನೆಟ್ಟಗಾಗದೆ ಪೋಯ್ತು, ಬಱಾಯ ಮೆಯ್ಯೋವು !

೬೯೦

ಭಾರ್ಗವಿ

ಹಾ ! ಎನ್ನ ಭಾಗ್ಯಮೇ !

೧

ಅದಾರ ಕೂಗು ಪುಱಿಲ ನಡುವೆ ಕೇಳ್ತುದು ?

ಭಾರ್ಗವಿ

ಕೆಟ್ಟೆನ್, ಕೆಟ್ಟೆನ್.

೨

ನಮ್ಮ ಕೆಱಿವಿ, ಭಾಗ್ಯಹೀನೆ, ಭಾರ್ಗವಿ.
ಅವಳ ದುಃಖವ್ ಎರ್ದೆಯನ್ ಇಱಿಯುತಿರುಕ್ಕಮೇ !

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಭಾಗವ

ಕೆಳೆಯಿರಾ, ಕೆಟ್ಟಿನಾ, ಮುಯಿಗಿದೆನ್, ಪಾಱಿಯಾದೆನ್, ಪೋದೆನ್. ೨೦೦

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ವನಾಯ್ತು, ತಾಯ್ ?

ಭಾಗವ

ನೋಡಿಮ್, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್ ! ಇದೊ, ಪೊಸತು ಕೊಲೆಪಟ್ಟು
ಈ ಖಡ್ಗಕೊಱಿಯಾಗಿ ಮುದಿರುದ್ದಿ ಬಿಟ್ಟಿರ್ಪನ್.

ಮೇಳಂ

ಮನೆಗೆ ಮಗುಳ್ವಾಸೆ ಇನ್ನೇನ್ !

ಓ ಗುರುವೆ ಕೊಂದೆ ನೀನ್ ಎನ್ನನ್.

ಓ ದುಡುಕಿನಾಳೇ !—ಎರ್ದೆಯೊಡೆದ ಪಣ್ಣೇ !

ಭಾಗವ

ಅವನದೇ ನೇರ್ಪು—ಎಮಗಲಿಲ ಕೂರುಪ್ಪ.

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಆರ ಕಯ್ ಮಾಡಿದುದೊ ಈ ಕೆಟ್ಟ ಕೊಲೆಯನ್ ?

ಭಾಗವ

ಆತನದೆ; ಇದೊ ನೋಡಿಂ, ನಟ್ಟ ಬಾಳ ನೆಲದೊಳ್.

ಮೇಳಂ

ಓ ಎನ್ನ ಬೆತ್ತನಮೆ, ಗಾಂಪೇ,

೨೦೧

ಓ ಕುರುಡೆ, ಬುದ್ಧಿಯೊಳ್ ನುಣ್ಣೇ,

ಅಱಿಯದಾದೆನ್—ನಿನ್ನನ್ ಅಱಿಯದಾದೆನ್.

ಸಿರಿಯ ಕೆನ್ನೆತ್ತರನ್ ಸುರಿದಯ್ !

ನಿನ್ನ ಛಲಮನ್ ತೀರ್ಚಿ ಸರಿದಯ್ !

ಕಾಯದಾದೆನ್—ತಡೆದು ಕಾಯದಾದೆನ್.

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಆ ಘೋರಸಂಕಲ್ಪನ್ ಎಲ್ಲಿ? ನೋಟ್ಟಿಂ.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಇದು ಕಣ್ಣೆ ನೋಟವೇ? ಬೇಡ. ಮೇಲುಡುಗೆಯಿನ್
ತಲೆಯಿಂದೆ ಕಾಲ್ಪರಂ ಮುಸುಕುವೆನ್. ಒಲ್ದವರ್
ಆರ್ ತಾನೆ ನೋಡುವರ್ ಮೂಗಿನೊಳ್, ತಾನೆ ಇಱ್
ದೇರ್ಗಳೊಳ್, ರಕ್ತಮನ್ ಉಗುಟ್ಟುದನ್!—ಎನ್ ಮಾಯ್ತಿನಾ! ೭೨೦
ಕೆಳೆಯರೊಳಗಾರ್ ನಿನ್ನನ್ ಎತ್ತುವನ್? ಎಲ್ಲಿರ್ಪನ್
ಎಕಲವ್ಯನ್? ಪೊಯ್ತಿತ್ತೆ ಇದು ಬರಲ್? ಓ ಕಂದ,
ದೈವಹತ ವೀರ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ! ಎಲ್ಲಿಂದೆ,
ಆವುದೊಂದೆತ್ತಿರದ ಪೆಂಪಿಂದೆ, ಎಲ್ಲಿಗುರುಳ್ಳಯ್!
ನಿನ್ನನ್ ಈಗಳ್ ಕಂಡು ಮಱುಗುವರ್ ಪಗೆಗಳುಂ.

ಮೇಳಂ

ಕಡೆಗಾಗುವುದೆ ಆಗಿಪೋಯ್ತು!

ಮುನ್ನೆ ಅಱಿಯಲ್ಬರ್ಮಮ್ ಆ ಬಗೆಯ ಪೇರುರ್ಮು

ಈ ಬಗೆಯ ಸಾವೊಳೇ ಕೊನೆಗಾಣುಮೆಂಬುದು!

ನಿನ್ನೊಳ್ ಇರುಳುಂ ಪೊಗಸುವಮ್ ಎಯ್ತೆ ಪೊಗೆ ಗುಡುಗುಗಳಿನ್

ಆ ಬೇವ ಬೆಂಕೆ ಒಳಗೆಸಿತಿರ್ಮುಮೆಂಬುದು!

೭೨೦

ಕಡೆಗಾಗುವುದೆ ಆಗಿಪೋಯ್ತು!

ಬಲಿಯಾಯ್ತು ಭಾರತಕೆ ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳ ಬರ್ದುಕು,

ಬಲಿಯಾಯ್ತು ಭಾರತಕೆ ನಮ್ಮ ಬರ್ದುಕು.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಅಕ್ಕಟಾ, ಅಕ್ಕಟಾ!

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಪೊಗೆಪೊಗೆದು ಪೊತ್ತುಗುಂ ದುಃಖಮಿದು, ಬಲ್ಲೆನ್ ಆನ್.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಅಕ್ಕಟಾ, ಅಕ್ಕಟಾ!

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಆರೈ ಜೀವಂಬಿಡಿದೆ ಅವರ್ ಅಱಿಯೆ ಕಿಱುದಬಿಲೆ?

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಭಾರ್ಗವಿ

ಇದು ನಿನಗೆ ಬಗೆಯೆಣಿಕೆ, ಎನಗೆ ಎರ್ದೆಬಿಂಕೆ.

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಅಪ್ಪುದು, ತಾಯ್, ಅಪ್ಪುದು.

ಭಾರ್ಗವಿ

ಓ ಮಗುವೆ, ಓ ಮುದಿಯೆ, ಆರ ನೋಗಕೀಗಳ್,
ಆರ ಕೋಲ್ಗೀಗಳ್, ದುಡುವ ತೊಟ್ಟಾದೆವೋ !

೭೪೦

ಮೇಳಂ

ಎಂತೋ, ಅದನ್ ಆರೊ ಬಲ್ಲರ್ !

ಪಗೆಗಳ ಆರ್ ಮಱುಕಮನ್ ಬಲ್ಲರ್ !

ದೇವತೆಗಳೇ ಕಾವರ್ !—ಎಲ್ಲರನ್ ಕಾವರ್ !

ಭಾರ್ಗವಿ

ದೇವತೆಗಳ್ ಬಲ್ಲದೆಯೆ ಎಮ್ಮು ಬಾಱು ಮುಱುದುದೇ ?

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಆವರ್ ಇಟ್ಟು ಬೀಗೆಯೇ—ತಾಳ್ಕು ಕೊಳಲ್ ಅರಿಯದು !

ಭಾರ್ಗವಿ

ಇಂತಿದನ್ ಮಾಡುವುದೆ ಕೃಷ್ಣನೊಳ್ ಪ್ರೀತಿಯನ್

ಆ ಕೇಡಿಗನ್ ರುದ್ರನ್—ಎಮ್ಮು ಮನೆದೇವರ್ !

ಮೇಳಂ

ನಗುವನ್ ಅಹ, ನಗುವನ್ ಅಹ, ಕೃಷ್ಣನ್ !

ನಗವೇಡ ಎಸುತುಂ ಆ ಕೃಷ್ಣನ್

೭೪೦

ನಸುನಗುತೆ ಪೇಟ್ಟುನ್ ಈ ಭ್ರಮೆಯ ಕಥೆಯನ್.

ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕಪರ್

ಕೇಳ್ಕು ಭೀಮಾರ್ಜುನರ್.

ಆಹ, ಎನ್ನೊಡೆಯ, ಏನ್ ಅಪಹಾಸ್ಯಮಾದಯ್.

ಭಾರ್ಗವಿ

ನಗುಗೆ, ಪಿರುಗುಗೆ, ನಲಿಗೆ, ಅಣಕಿಸುಗೆ, ಇವನಱಿಲ್ಲಿ

ಆ ಪಿರಿಯ ಸಜ್ಜನರ್! ಅವರ್ಗಿನಿದು, ಕಡಿದು ಎನ
ಗೀ ಸಾವು—ತನಗೆಯೋ ಬಲ್ ಸುಖಂ, ಬಲ್ ಸುಖಂ!
ಬಯಸಿದನ್ ಅದಾವುದನ್ ತಾನ್ ಅದನೆ ಕೈಕೊಂಡನ್
ತನ್ನ ಕಯ್ ಸಾವನ್. ಏಕವರ್ ಪಿರ್ಗುವರ್?
ಇವನಮೇಲೇನೆಂದು ಜರ್ಬು ಮಾತಾಡುವರ್?

೭೬೦

ದೈವಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿನ್ ಇವನ್—ಅವರಲ್ತು ಕೊಂದವರ್!
ಎಂದಿಂಗಮ್ ಅವರಲ್ತು. ನಗುಗೆ, ಕೃಷ್ಣನ್, ನಗುಗೆ!
ಈಗಲ್ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್ ಅವನ ಕಯ್ ಮೀಡಿದನ್.
ದುಃಖಕೆನ್ನನ್ ಬಿಟ್ಟು ಸುಖಕೆ ತಾನ್ ನಡೆದನ್.

[ಒಳಗೆ] ಏಕಲವ್ಯನ್

ಹಾ! ಹಾ!

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಏಕಲವ್ಯನ್!

[ಏಕಲವ್ಯನ್, ದೂತನ್]

ಏಕಲವ್ಯನ್

ಅಣ್ಣ, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ, ಗುರು ಪುತ್ರ, ಗುರು, ಇಸಿಯ,
ಒರವನ್ ಎನ್ನನ್ ಬಿಟ್ಟು ನೀಸಿಂತು ಪೋದೆಯಾ?

ಮೇಳಂ

ಪೋದನ್, ಪೋದನ್.

ಏಕಲವ್ಯನ್

ನಾನೆ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯನ್.

ಮೇಳಂ

ಎಲ್ಲರಂ, ಎಲ್ಲರಂ.

ಏಕಲವ್ಯನ್

ಎನ್ ದುಡುಕು ಈತನದು!

ಮೇಳಂ

ಬಲ್ಲಡುಕು, ಬಲ್ಲಡುಕು.

೭೭೦

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಏಕಲವ್ಯನ್

ಮಗುವೆಲ್ಲಿ? ತಾಯೆ, ಧೈರ್ಯಂಗೊಳ್. ಮಗುವೆಲ್ಲಿ?

ಭಾರ್ಗವಿ

ಬೀಡಿನೊಳಗಾಡುವನ್.

ಏಕಲವ್ಯನ್

ಒರವನೆಯೆ? ಕೊಂಡು ಬಾ

ಪೋಗು, ತಾಯ್, ಬೇಗಂ. ಎತ್ತಿಕೊಂಡುಯ್ಯವರ್

ತಾಯ್ ಬಲಿಯೊಳ್ ಇಲ್ಲದಿರೆ, ಪಗೆಗಳ್ ಆರಾನುಂ ಆ

ಸಿಂಹದೇವಮಜಿಯನ್. ನಡೆ, ಪೋಗು, ನೀನುಂ. [ಭಾರ್ಗವಿಯುಂ ದೂತನುಂ ಘೋಷಂ

ಸತ್ತರೊಳ್ ಪುರುಡಿಸುವ ಶೂರರ್ ಇರ್ಪರ್ ಕೆಲರ್.

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಅವ್ವುದವ್ವದು, ದೊರೆಯೆ. ನಿನ್ನೊಳ್ ಇಟ್ಟನ್ ಕೂಸನ್

ಅಲಿವ ಮುನ್ ಗುರುಪುತ್ರನ್ : ಅದಱಂತೆ ಕಾವಯ್.

ಏಕಲವ್ಯನ್

ಎಲ್ಲಿ, ಮೇಲಮುಸುಕುದೆಗೆ. ನೋಟಿಪ್ಪಿನ್ ಎನ್ನೊಲ್ದನನ್.

ಓ ಘೋರದರ್ಶನಮೆ! ಓ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಮೇ!

೨೮೦

ಬಿರಿಯದೆಂತಿಕ್ಕಮ್ ಎದೆ? ಕಣ್ಣಿಳಿರ, ಒಡೆಯಿರೇ?

ಏನಿಕ್ಕಮ್ ಇನ್ ಬಾಟಿಕ್ಕಿಳ್? ಕಟ್ಟೊಲ್ಟೆ, ಕಲಿತನಂ,

ಅಡಿದೆಗೆಯದಾಕ್ತನಂ, ಸ್ವಾಮಿಯೊಳ್ ನೆಜಿ ಭಕ್ತಿ,

ಜಗಮನ್ ಅದಿರಿಪ ಶಕ್ತಿ—ಎಲ್ಲಮುಂ ಪೊಂದಿದುವು!

ಪೊಂದಿದುವು! ನಿನ್ನ ಸಿಡುಕದುವುಮ್ ಒರ್ಚೆಲ್ಪಿನಗೆ,

ಓ ವೀರ, ಓ ರುದ್ರನವತಾರ, ಎನ್ನಿನಿಯ,

ಎನ್ನೊಡೆಯ, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ ಓ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ!

ಎನಗಿಂದೆ ಬೇಂಟಿಯೇ? ಇಂದೆ ವಿಧಿ ಸೆಳೆವುದೇ?—

ಇರ್ದುಮ್ ಎನ್? ವಿಧಿ ಮುಳಿಯೆ, ಆರಿದುಮ್ ಎನ್ ಮಾಟ್ಟಿರ್?

ಸಾಲ್ಗುಮ್ ಈ ಬಿಱುಗಾಣ್ಣೆ, ಮುಚ್ಚಿಂ, ಮುಚ್ಚಿಂ.

೨೯೦

ಕೆಳೆಯಿರಿರ, ಇನ್ನೆಮಗೆ ತೆಂಕವಲಿ. ಪೋದಪವೆ

ಈ ಮೊಗದೊಳ್ ಅತ್ತಲುಂ? ಗೆಲವಿಲ್ಲ, ಗುರುವಿಲ್ಲ:
 ಎಮ್ಮಯ್ಯನ್ ಎನೆನ್ನೆನ್! ನೆಱಿಲಂತೆ ಪತ್ತಿದುರ್
 ಸೇವಿಸೆಂದಟ್ಟಿದನೆ! ನಗುತೆ, ಬಾ, ಎನ್ನೆನೇ
 ಎನುಮಿಲ್ಲದೆ ಸಿಡಿವ ಮುದುಕನ್ ಆ ಮುಂಗೋಪಿ?
 ಸುಖದೊಳಂ ನಗದಾತನ್ ಎನನಾಡದೆ ಬಿಡುವನ್?
 ತವರೂರೊಳ್ ಎನಗಿಂತು, ನೀನ್ ಸತ್ತು, ಓ ಕೆಳೆಯ,
 ಇಲ್ಲಿಯೋ ಪಲೊರೆವ ಪಗೆಗಳೇ—ನೆರಮಿಲ್ಲ.
 ಇನ್ನಿರುಮ್ ಒರ್ಕಡನ್—ಕಱಿದರದು. ಮಾಡುವಂ,
 ಬನ್ನಿಂ; ಎಱಿಯಮ್ ಈ ದೇಹಮನ್ ಖಡ್ಗದಿನ್.
 ನೋಡಿಮ್ ಈ ಖಡ್ಗಮನ್; ಅಭಿಮನ್ಯು ಕೊಟ್ಟುದಿದು.
 ವ್ಯೂಹಮುಖದೊಳ್ ಪೊಣರ್ದು, ಸೋಲದೆಯೆ ಒರ್ವನುಂ,
 ಪರಸಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್ ಎಳೆಯಂಗೆ ತನ್ನೊಲ್ಲ
 ಸುರಿಗೆಯನ್ ಕೊಟ್ಟನ್. ಆತನುಂ ತಲೆವಾಗಿ
 ಈ ಖಡ್ಗದುಡುಗೊಱಿಯನ್ ಇತ್ತನ್. ವಿಚಿತ್ರಮ್ ಅದು
 ವಿಧಿಯ ಗತಿ—ಆದೆ ಸುರಿಗೆ ಇಱಿದಱಿದನ್ ಅಂದೆ ಅವನ್,
 ಇಂದಿವನ್, ಈ ಕೆಟ್ಟ ಖಡ್ಗದಿನ್. ಇದನ್ ಸಮೆದಳ್
 ಆವಳೋ ಮಾರಿಯೇ! ಅದು ಯಮನ ಮಾಟಂ.
 ಇದುವುಂ, ಇಂತೆಲ್ಲಮುಂ, ದೈವಮ್ ಒಡ್ಡಿದ ಬಲೆಗಳ್
 ಆಳ್ಗೆ. ಬೇಱಿ ಬಗೆವನ್ ಬಗೆಗೆ, ಎನ್ನ ಬಗೆ ಎನಗೆ!

೮೦೦

೮೦೧

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಆಳ್ಸಿರಿಗೆ ಕಱುಬುವುದು ದೈವಂ; ಇದು ಪೊಸತಲ್ತು.—
 ಇತ್ತಲ್ ಅವನೊ ಮದಿಸಿದಾನೆವೊಲ್ ತೂಗುತ್ತೆ
 ಬಂದಪನ್.—ಭೀಮನೋ?

ಏಕಲವ್ಯನ್

ಭೀಮನ್. ಸತ್ತಗೆರ್
 ಪಾದವೊಜಿಯನ್ ಎಸಪ ನಯಗಾಱನ್. ಬರ್ಕೆ, ಬರ್ಕೆ.

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಭೀಮನ್

ಎಲವೆಲವೋ, ನಿಲ್, ನಿಲ್, ಆ ಪೆಣನನ್ ಎತ್ತದಿರ್, ಬಿಬ್ಬಿ ಕೇ=

ಏಕಲವ್ಯನ್

ಏಕುಸಿರ್ ಕಳೆದಪಯ್? ಕೇಳ್ವ ತೊಬ್ಬಿಗಳ್ ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿ.

ಭೀಮನ್

ಕೇಳೆಲವೋ, ನಾಡಾಡಿ. ಸಿದ್ರೆಯೊಳೆ ಸೈನ್ಯಮನ್ ಕೊಂಬಗದ
ಘಾತುಕನ್, ರಾಕ್ಷಸನ್—

ಏಕಲವ್ಯನ್

ಅವನೊ ರಾಕ್ಷಸಿಯಾಳ್ವನಾ? ರಕ್ತಂ ಪೀರ್ದನ್?

ಭೀಮನ್

ಈ ಭುಜದ ಗದೆಯ ಘಾಯಕೆ ಬೆದಿರ್, ಪೆಣ್ಣಂತೆ, ಮೂಲೆಯೊಳ್
ಸತ್ತವನ್, ಯುದ್ಧಧರ್ಮಮನ್ ಅಪಿಯನ್, ಆಚಾರ್ಯಸುತನೆಂಬನ್! ಅ೨೦

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಓ, ಭೀಮ, ಧರ್ಮಮನ್ ಪೆಸರೆತ್ತಿ ಮಾಡದಿರ್ ಅಧರ್ಮಮನ್.

ಭೀಮನ್

ನಮ್ಮ ದೇವರ್ ಬಂದು ಕಾಯದಿರೆ, ಅವನ ಕಯ್ ತಡೆಯದಿರೆ,
ಪಶುಗಳೊಳ್ ತೋಲಿದಿರೆ, ಅವನ್ ಈಗಳ್ ಏನಾದನ್, ಅದುವೆ ನಾಮ್—

ನಾಯ್ಪಾಲ ಶವಂಗಳ್! ನಾಯ್ಗೆ, ನಲಿಗಳ್ಗೆ, ಪರ್ದುಗಳ್ಗೆ

ಬಿರ್ದಿಕ್ಕಿ ಬಿಸುಡಿಪೆನ್. ಅದೆ ಅವನೆ ತಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕಾರಂ—

ಬಿಲ್ಲೆ ಟಿಕ್ಕದದಾರನೋ ಬೆದಿರ್ವುದು? ಗದೆಯ ಸವಿ ಕಾಣಾ?

ಏಕಲವ್ಯನ್

ಅದೇನದೇನ್, ಆಡಾಡು, ಮತ್ತೊರೈ ಕೇಳ್ವಪೆನ್. ಪರ್ದುಗಳ್ಗೆ ಡುವಾ?

ಧರ್ಮಮನೆ ಅಪಿಯನೇ ಆಚಾರ್ಯಸುತನಾಗಿ! ಧರ್ಮಮನ್ ಬಲ್ಲಯ್?

ಆಚಾರ್ಯರನ್ ಮಹಿತ್ತೆ ಇನ್ನುಂ? ನಾವೊಡನೆ ಕಲ್ತದನ್ ನೆನೆವಾ? ಅ೨೦

ಪಿರ್ದುಡಿಯ ಮಕ್ಕಳಿರ್ ನೀಮೆ ಇಂತಾಡುವೊಡೆ, ಕೀಬ್ಬಿಗಳ್ ಏನಪ್ಪರ್.

ವೋ ವೋಗು. ಅಬ್ಬರಿಸಿ, ಏಪಿಸದಿರ್ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್.

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

೪೩

ಭೀಮನ್

ಎನ್ ಬಿಂಕಂ, ಕಾಡ ಬಿಲ್ಗಾಜಿನದು !

ಏಕಲವ್ಯನ್

ಗದೆ ಬೀಸುವಂತಲ್ತು, ಭೀಮ,

ಬಿಲ್ವಿಸನ್. ನುಡಿಯಿಸಲ್ ಬಲ್ಲಂಗೆ ಬಿಲ್ಗೊಂದು, ಮೇಣ್ ಬೀಣಿಯೊಂದು.

ನಿನ್ನ ತಮ್ಮಂಗಾಗಿ ಗುರುಗೆ ಬಿರಲನ್ ಕೊಟ್ಟಿನ್. ಆದೊಡಂ, ನೋಡು,

ತೋಱುವೆನ್ ಬಿಲ್ಗೊಂದು ಮಾಟವನ್.

ಭೀಮನ್

ನಾಲಗೆಯೊ, ನಿನ್ನ ಬಿಲ್ ? ಸೊರೈ !

ಏಕಲವ್ಯನ್

ಧರ್ಮಮಿರ್ದೆಡೆ ಸೊರೈ !

ಭೀಮನ್

ಧರ್ಮಪೋ ಎನ್ನ ಕೊಲೆಗಾಱಂಗೆ ತಡೆದು

ಮೆಯ್ಯಾಪು ನಿಲ್ವುದಿದು ?

ಏಕಲವ್ಯನ್

ನಿನ್ನ ಕೊಲೆಗಾಱನ್ ! ಕೊಂದುಮ್ ಎಂತಿರ್ಪಯ್ ?

ಭೀಮನ್

ದೇವತೆಯ ದಯೆಯಿನ್. ಇಲ್ಲದೊಡೆ, ನಾನ್ ಸತ್ತ ಪೆಣಮೆ.

ಏಕಲವ್ಯನ್

ಕಾದ ದೇವತೆಗಳ್ಗೆ ಕಡೆಗಣಿಸಿ ನಡೆಯದಿರ್.

ಭೀಮನ್

ನಾನೆ ದೇವತೆಗಳ್ಗೆ ಮೆಯ್ಯಾಱಿತು ನಡೆವವನ್ ?

೮೪೦

ಏಕಲವ್ಯನ್

ಮತ್ತೆಂತು ? ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ ತಡೆವೊಡೆ ?

ಭೀಮನ್

ಎಮಗವನ್ ಕಡುವೈರಿ—ಪಶುಗಳನ್, ಪೆಣ್ಣಿರನ್,

ಮಕ್ಕಳನ್ ತಱಿದವನ್—ಪಡೆ ಶಪಿಸುತ್ತಿರ್ವವನ್.

ಅತ್ತಮನ್

ಏಕಲವ್ಯನ್

ಇದೊ ನೋಡು, ನಿನ್ನಿ ದಿರೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ ಮಾಡುವೆನ್.

ಭೀಮನ್

ಇದೊ ನೋಡು, ನಿನ್ನಿ ದಿರೆ ಪರ್ದುಗಳ್ನೊಡುವೆನ್.

ಏಕಲವ್ಯನ್

ಆಗದಯ್, ಆಗದಯ್ ನಿನ್ನಿಂದೆ, ನಾನ್ ಇರಲ್.

ಭೀಮನ್

ನೀನ್ ತಡೆಯೆ, ಒಂದಲ್ಲ, ಎರಡು ಶವಮ್ ಆಕ್ಕುಂ.

ಏಕಲವ್ಯನ್

ನಿಜಂ ನುಡಿದೆ—ನಿನಗೆ ಬಾಟಿನ್ ಬೇಡವಾಯ್ತುಕ್ಕುಂ.

ಭೀಮನ್

ಬಡವಾರ್ಪರೊಳ್ ಬೆಳೆದು ಬಾಯ್ ಬಡಿವುದನ್ ಕಲ್ತೆ.

ಏಕಲವ್ಯನ್

ನಾನ್ ಕಲ್ತೆನ್ ಅತ್ತಮನ್.

ಭೀಮನ್

ಅತ್ತಮನ್! ಅನಾರ್ಯ!

ಆಗಂ

ಏಕಲವ್ಯನ್

ಅನಾರ್ಯನಾರ್, ಆರ್ಯನಾರ್? ನೋಟಿಂ.

[ಯುದ್ಧಂ, ಭೀಮನ್ ತಟುಬಿಕೊಂಡು ಘೋಷನ್

ಮೇಳಂ

೦

ವೊತ್ತಿದುವೆ, ವೊತ್ತಿದುವೆ ನಿಷ್ಕರದ ನುಡಿಗಳ್ !

ಮೊತ್ತಮೊದಲ್ ಇನಿಯವೇ, ತುದಿ ನಂಜು ನುಡಿಗಳ್ !

ಒಂದು ನುಡಿ, ಒಂದು ಕಿಡಿ—ಕೊನೆಗೆ ಕಾಟಿಕ್ಕಿರ್ಚುರ್ :

ಬೀರರ್ ಇರ್ಪರ್ ತೀಡೆ, ಬಿದಿರ ಮೆಳೆಗಿರ್ಚುರ್.

ಮಾಡಿದವನ್ ಆರ್ ಮೊದಲ್ ಯುದ್ಧಮನ್, ಕಾಣೆನ್,

ಕೂಡಿರ್ದರೊಳ್ ಕಲಹಮ್ ಒಡ್ಡಿದನ್, ಕಾಣೆನ್.

ಬೇಱಿ ಕಾರ್ಯಂ ತಗದೆ ಸಾಹಸಿಗನಾಳ್ಗೆ ?
ಬೇಱಿ ಭೂಷಣಮ್ ಇರದೆ ಮಾನವನ ತೋಳ್ಗೆ ?

ಓ ಪೊಲ್ಲ ಯುದ್ಧಮೇ,
ಎಂದು ನಿಲ್ವಯ್ !
ಓ ತಾಯೆ ಶಾಂತಿಯೇ
ಎಂದು ಗೆಲ್ವಯ್ !

೮೬೦

೨

ಪಲ್ ಮನೆದು, ಕಲ್ ಮನೆದು, ಬಾಳ್ ಮನೆದು, ಪೊಂಚಿ,
ಬಗೆ ಮಸಗಿ, ಬಾಯ್ ಮಸಗಿ, ಕಯ್ ಮಸಗಿ, ಮುಂಚಿ,
ಪಡೆನೆರಪಿ, ಪಗೆಯುರಿಪಿ, ಕೊಲ್ವ ಮುನ್ ಪಿಡಿದು,
ಪೇರಾಱಿಕ್ಕಿಕ್ಕರೇ ನರಕದೊಳ್ ಗಿಡಿದು,
ಯುದ್ಧಮನ್ ನೆಲಕೆ ಬಿತ್ತಿದ ಪರಮ ಪಾಪಿಯನ್ !
ಸರ್ದದುರಿ ಪಲ್ಲಳನ್ ಬಿತ್ತಿದಾ ಪಾಪಿಯನ್ !
ಆ ಪಾಪಿ ಕಿಡಿಸಿದನ್ ಚೆಲ್ವಾದ ಬಾಱಿಕ್ಕಿಯನ್,
ಆಟಪಾಟಂಗಳನ್, ಪಲ ಸಿರಿಯ ಮಾಱಿಕ್ಕಿಯನ್ ;

ಓ ನಲವೆ, ಪೆಣ್ಣೊಲವೆ,
ನೀಮ್ ಪಾಱಿ ಪೋದಿರ್ !
ಓ ಕೊಱಿಲೆ, ತಣ್ಣೆಱಿಲೆ,
ನೀಮ್ ದೂರಮಾದಿರ್ !

೮೭೦

೩

ಎಗಱಿಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಳೊ ಅಗ್ನಿಯೊಳ್ ನಾರಿ,
ಕೃಷ್ಣೆಯವಳ್, ಆ ಚಂಡಿ, ಕೌರವರ ಮಾರಿ !
ಭಾರತದ ಸುಖದ ಕುಡಿ ಸುಟ್ಟು ಕರಿಕಾಯ್ತೆ !
ಆ ಬೆಂಕೆ ದ್ರೌಪದಿಗೆ ತನಗೆ ಸುಖಮಾಯ್ತೆ !
ಜಾಱಿದೊಡೆ ಕೌರವನ್ ತೊಱ್ಪಿರೊಳ್ ನಕ್ಕಳ್—

ಆ ಗಱಿಗೆ ದುಃಖಮನ್ ಪೊಕ್ಕಳ್—
ನಕ್ಕವಳನ್ ಎಱಿತರಿಸಿ, ಕಿಱ್ಪು ಸಿರಿಮುಡಿಯನ್,

೮೮೦

ಉರಿವೆಣ್ಣು ಮುಡಿಯನ್,
ತೊಟ್ಟಿ, ಬಾ, ಏಱಿಂದು ತೋಱುದನ್ ತೊಡೆಯನ್ ;

[ಏಕಲವ್ಯನನ್ ತಱುಬಿಕೊಂಡು ಭೀಮನ್]

ಆ ತೊಡೆಯನ್ ಎಲೆ ಭೀಮ್, ತೋಱಿದಾ ತೊಡೆಯನ್
ಮುಱಿದೆ ನೀನ್, ನುಡಿದಂತೆ ಮುಱಿದೆ ನೀನ್ ತೊಡೆಯನ್—

ಒದೆದೆ ಪೊನ್ ಮುಡಿಯನ್,

ಒದೆದೆ ಕೌರವನ ಸಿರಿಮುಡಿಯನ್.

ಮುಱಿದೊಡೆದು, ಪುಡಿಯೊಳಗೆ ಪೊರಳ್ಳ ನರಳ್ಳೊಡೆಯನನ್,

ಪೊರೆದಾಳ್ಳ ಕಡುನಲ್ಮೆಯೊಡೆಯನನ್

೮೯೦

ಕಂಡು, ಕ್ರೋಧಂ ಪೊತ್ತಿ, ಕಿಡಿಯಾದನ್ ಈತನ್.

ಮರುಳ್ಳೊಂಡು ಕೊಲೆಗೆಯ್ದನ್ ಈತನ್.

ಪೇಸುತ್ತೆ ತನ್ನ ನೇ ಕೊಲೆಗೆಯ್ದನ್ ಈತನ್.

ಮಚ್ಚ ರಿಸಿ ಶವದಮೇಲ್ ತೀರಿಸಲ್ ಬಂದಯ್,

ಇದೊ ಮತ್ತೆ ಯುದ್ಧಮನ್ ತಂದಯ್.

ಕರ್ಮವ್ ಈ ಪರಿ ಮುಱಿಗೆ ಮುಱಿ ಇಕ್ಕುತ್ತಿರುಕ್ಕಂ.

ಕ್ಷಮೆಯಿಂದೆ ಸಮೆಯದಿರೆ ಮುಱಿಕೊಳಿಸುತ್ತಿರುಕ್ಕಂ.

ಓ, ಭೀಮ, ಓ, ಏಕಲವ್ಯಾ,

ಸಾಲದೇ ರಕ್ತದೊಳ್ ಸ್ನಾನಂ?

ಸಾಲದೇ ಈ ರಕ್ತಪಾನಂ?

೯೦೦

[ಭಾರ್ಗವ, ರುದ್ರಶಕ್ತಿ, ದೂತನ್]

ನೋಡಿರೇ, ನೋಡಿರೇ, ನಿಮ್ಮ ಶೌರ್ಯದ ಫಲಂ!

ಗಂಡಾಗಿ ಪೆತ್ತದಱಿ ನಿಮ್ಮ ವೀರ್ಯದ ಫಲಂ!

ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ತಾಯ್ಪಿರ್! ತಂದೆಯಿಲ್ಲದ ಮಕ್ಕಳ್!

ಮೃತ್ಯುದೇವತೆಯೊರ್ದಳ್ ಆನಂದಿಸಲ್ ತಕ್ಕಳ್!

ಕೇಳರೇ, ಕೇಳರೇ, ನಾನಾರ್ಗೆ ಪೇಱಿತ್ತಿನ್!

ಏಕಲವ್ಯನ್ ಬೀಱಿತಿ, ನಾನೆಂತು ಬಾಱಿತ್ತಿನ್!

ಈ ದುಷ್ಟ ಭೀಮನನ್ ಕೆಡಪುವೆನ್, ಪೂಱಿತ್ತಿನ್!

[ಕೃಷ್ಣನ್]

ಓ ಕೃಷ್ಣ, ಓ ಕೃಷ್ಣ, ಬಣ್ಣಿಟ್ಟಿನೊಳ, ಬಂದೆ.
ಶಾಂತಿಯನ್ ಕಲಿಸು ಬಾ, ನಿಲಿಸು ಬಾ, ತಂದೆ.
ಭಾರತದೇ ಶಾಂತಿಯನ್ ನಿಲಿಸು ಬಾ, ಮುಂದೆ!

೯೧೦

ಕೃಷ್ಣನ್

ಏನ್ ಇದಣ್ಣಂದಿರ್ ? ಓ, ಇದಶ್ವತ್ಥಾಮನ್ !
ಏಕಲವ್ಯಾ, ತಡಂ ಮಾಡಿದಯ್.

ಏಕಲವ್ಯನ್

ದೈವೇಚ್ಛೆ !

ಕೃಷ್ಣನ್

ಏನ್, ಭೀಮ ? ನೀನ್ ಬಂದುದನ್ ಕಂಡು ಬಂದೆನ್.
ಬೀಡಿಂಗೆ ಕೇಳ್ತುದೇನಿದು ಕೂಗು !

ಭೀಮನ್

ನೋಡು, ಕೃಷ್ಣ,

ಈ ಬೇಡಕುನ್ನಿ ಏನ್ ಬಗುಳ್ಳವನ್.

ಕೃಷ್ಣನ್

ತೆಗೆ, ತೆಗೆ,

ಏಕಲವ್ಯನ್ ಶೂರನ್, ಗುರುಭಕ್ತನ್, ಧಾರ್ಮಿಕನ್.
ನಿನಗವನೊಳ್ ಏನ್ ಕಲಹಂ ?

ಭೀಮನ್

ಈ ಶವಮನ್ ಈಯನ್,
ಎನ್ನಾ ಜ್ಞಿಯನ್ ಮಿಾಱಿ, ಸಂಸ್ಕಾರಮ್ ಎಸಗುವನ್.

ಕೃಷ್ಣನ್

ಕೆಳೆಯನೆಂಬನ್ ನುಡಿದು ಕೆಳೆಯಲ್ಲದೊರ್ಮಾತನ್
ಕೆಳೆಯನಿರಲಕ್ಕುಮೋ ?

ಭೀಮನ್

ಮರುಳ್ಳುತ್ತ ನಾನ್ ; ನುಡಿಯ.

೯೨೦

ನಿನ್ನಿಂದೆ ಕೆಳೆಯನ್ ಆರ್ ?

ಕೃಷ್ಣನ್

ಆ ರುದ್ರನಾ ಪರಮ

ನಾಜ್ಞೆಯಿನ್ ಪೇಟ್ಟಿಪೆನ್. ಹೃದಯಮನ್ ಕಲ್‌ಮಾಡಿ
ತಡೆಯದಿರು ಸತ್ತಂಗಿ ನಡೆವ ಸಂಸ್ಕಾರಮನ್.

ದ್ವೇಷಮ್ ಎನಿತಿದೋಡಂ, ತುಱಿಯದಿರು ಧರ್ಮಮನ್.

ದ್ವೇಷಿಸಿದನ್ ಎನ್ನನ್ ಇವನ್—ಎನಗೆ ಬದ್ಧದ್ವೇಷಿ—

ಆದೋಡಂ ಗೌರವಂದೋಱುವೆನ್, ಕಲಿಗಳೊಳ್

ಕಲಿ ಎಂದು ಸಾಱುವೆನ್. ಅಭಿಮನ್ಯು ಅವನ್ ಒರ್ರನ್,

ಇವನ್ ಒರ್ರನ್—ಬಿಂಕೆಗಳ್—ಸಿಡಿಲ ಮಱಿಗಳ್—ರುದ್ರ

ನಂಶಂಗಳ್. ಇಂತಪ್ಪ ವೀರನನ್ ಕೆಡೆನುಡಿದು

ಲಜ್ಜೆಗೆಱಿವುದು ತರಮೆ ನಿನ್ನ ಪೆರ್ಮಿಯ ಕಲಿಗೆ?

೯೩೦

ಓ ಭೀಮ, ದೇವತೆಯ ಕಟ್ಟಳೆಗಳ್—ಇವನಲ್ಲು—

ನೀನ್ ವಾಱುತಿರ್ಪುದು. ಕಲಿ ಸಾಯೆ, ಪಗೆಗಳುಂ

ವೊಗಟ್ಟಿದದು ಶೀಲಂ—ನೋಯಿಸುವುದಲ್ಲು.

ಭೀಮನ್

ಎಮ್ಮೆಲ್ಲರಾ ದೈವಂ ಆ ರುದ್ರನ್ ಅವನೆ ಕಯ್ವಿಟ್ಟನ್.

ಕೃಷ್ಣನ್

ಬಿಟ್ಟನೋ, ತೊಟ್ಟನೋ, ನಾಮೆಂತು ಕಂಡಪೆವು

ಆ ರುದ್ರಹೃದಯಮನ್ ? ಪರಿಶುದ್ಧನನ್ ಮಾಡಿ

ಆತ್ಮಮನ್ ಸೆಳೆದನೆನ್ನೆನ್.

ಭೀಮನ್

ಪಗೆಯ ಕಡೆ ವಹಿಸಿ,

ನೀನೇ ಇದಿರ್ಚುವುದೆ ಎನ್ನನ್ ? ಓ ಕೃಷ್ಣ,

ದ್ರೌಪದಿಯ ದುಃಖಮನ್ ನೀನ್ ಬಲ್ಲೆ.

ಕೃಷ್ಣನ್

ದುಃಖಮುಂ

ಕ್ರೋಧಮುಂ ಮಾಡುವುದು ಸಯ್ಯಲ್ತು: ಇದೊ, ನಾಕ್ಟಿ.

೯೪೦

ಭೀಮನ್

ಅದು ಪೋಕೆ: ಕೊಂಡುಯ್ವೆನ್ ಆ ಶಿರೋರತ್ನಮನ್.

ಕೃಷ್ಣನ್

ಚಂಡಿಸದಿರಯ್, ಭೀಮ. ಪುತ್ರರತ್ನಂಗಳ್ಳಿ

ಈ ರತ್ನಮ್ ಒರ್ಪಡಿಯೆ?

ಭೀಮನ್

ಇಂತಪ್ಪ ನೀಚರನ್ ಅ

ದೆಂತು ಸೈರಿಸುವುದೋ! ತುಱಿವುದುಂ ತಪ್ಪಲ್ತು.

ಕೃಷ್ಣನ್

ಪೆಣ್ಣಿ ಕಣ್ಣೀರ್ ಕಂಡು ನೀನ್ ಇಂತು ಮೊರೆದಪಯ್.

ಈಗಳ್ಳಿ ಸೈರಿಸು—ಎನ್ನೊಡನೆ ಬಾ, ನಿಮಗೆ

ತೋಱುವೆನ್ ಶ್ರೀಯಮನ್.

ಭೀಮನ್

ನೀನ್ ಇಂದು ಭೀಮನನ್

ಪೇಡಿಯನ್ ಮಾಡುವಯ್. ಇಂತಾಗೆ, ಜಯಮ್ ಎಲ್ಲಿ ನಮಗೆ?

ಕೃಷ್ಣನ್

ಕೆಳೆಯಂಗೆ ಸೋಲ್ವುದೆ ಜಯಂ; ಕ್ಷಮೆಯೆ ತಾನ್ ಜಯಂ;

ಕ್ರೋಧಮನ್ ತುಱಿದಿಟ್ಟು, ಬಶ್ಚಿದಿದು ಧರ್ಮಮನ್,

೯೪೦

ಬಗೆಯೊಡನೆ ಪೋರಾಡುವುದೆ ಜಯಂ. ಬಾ, ಭೀಮ,

ಸರ್ವರುಂ ಮೊಗಱಿತಿರೆ, ಸತ್ಕರಿಸುವಂ, ಬಾರ,

ಪೂಜ್ಯನ್ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್.

ಭೀಮನ್

ಸತ್ತನೊಳ್ ಇದೇನ್ ಭಕ್ತಿ?

ನಿನ್ನ ಬಗೆಯನೆ ಅಱಿಯೆನ್ ಇನ್ನಂ, ಕೃಷ್ಣ.

ಕೃಷ್ಣನ್

ಓ ಮಿತ್ರ, ನಾನುಮ್ ಇಂತಾಗೆನೇ ಒಂದು ದಿನಂ?

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಭೀಮನ್

ಒಳ್ಳೆತಿದು ನಿನ್ನೆ ಸಕಮ್, ಎನತಲ್ತು.

ಕೃಷ್ಣನ್

ಧರ್ಮ ಅಕ್ಕೆ!

ಆರದಾದೊಡವೇನೊ?

ಭೀಮನ್

ನಿನ್ನೊಡನೆ ಪೋರಾಡೆನ್.

ನಿನ್ನಿಷ್ಟದಂತಕ್ಕೆ. ನಾನ್ ಕ್ಷಮಿಸಲಾಱಿನ್ ಈ
ಘೋರನನ್. ಬಾಱಿಱೊಳ್ ಎಂತಂತೆಯೇ ಸಾವಿನೊಳಂ
ಎನಗೆ ಪಗೆ ಇವನೊಳ್.

[ಪೋಪನ್

೯೬೦

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಓ ಕೃಷ್ಣ, ಧರ್ಮದೇವತೆಯೆ ನೀನ್! ಅಱಿಯದರ್
ದೂಱುವರ್. ನಾಮಿಂದು ಸತ್ಯಮನ್ ಕಂಡೊವ್.

ಕೃಷ್ಣನ್

ಪಿಂದೆ ಪಗೆ, ಮುಂದೆ ಕೆಳೆ. ನಿನ್ನೊಡನೆ ಕೂಡುವೆನೆ
ಸಂಸ್ಕಾರಕರ್ಮದೊಳ್? ವೀರಂಗೆ, ಧೀರಂಗೆ,
ರುದ್ರಾವತಾರಂಗೆ ಸೇವೆಯನ್ ಸಲಿಸುವಂ.

ಏಕಲವ್ಯನ್

ಓ ಕೃಷ್ಣ, ಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಹಮ್ ಈ ನಿನ್ನ ಸೌಜನ್ಯಮ್,
ನಿನ್ನ ಧರ್ಮಪ್ರೀತಿ. ಆ ಪಶುವಿನಂತಲ್ತು,
ಆ ಮತ್ತನ್ ಆ ದೈತ್ಯನಂತಲ್ತು ನಿನ್ನ ನಡೆ,
ನಿನ್ನ ನುಡಿ. ಕರುಣದಿನ್ ಬಿಟ್ಟ ಪಗೆಯನ್ ಕಾಡೆ,
ನಿನ್ನ ವರಿನ್. ಆದೊಡಂ ಪ್ರೀತಕರ್ಮಂಗಳೊಳ್,
ಓ ವಾಸುದೇವಾ—ನಿನ್ನನ್ ಎಮ್ಮೊಳ್ ಕೂಡೆ
ಅಕ್ಕುವೆನ್. ಪ್ರಿಯಮೊ ಅದು ಅಪ್ರಿಯಮೊ ಕೆಳೆಯಂಗೆ
ಅಱಿಯೆನ್ ಆನ್. ಈ ಒಂದಱಿಱೊಳ್ ಕ್ಷಮಿಸು, ಬೇಡುವೆನ್.

೯೭೦

ಕೃಷ್ಣನ್

ನಿಮ್ಮ ಸಂತೋಷಂ—ಎನ್ನಿಷ್ಟಮಲ್ಲಿಲ್ಲಿ.

ನಿನ್ನ ತೀರ್ಪಿಂಗಿದೋ ತಲೆವಾಗಿ ಪೋಗುವೆನ್.

ತಂದೆಯನ್ ವೀಷಿಸುಗೆ, ಈ ಕಂದನ್. ಭಾರ್ಗವಿ, ತಾಳ್ಮೆ ತಾಯ್,

ಕಲಿಗಳನ್ ಬಳಿಯಿ ಪುದೆ ನಿನ್ನ ಪಾಲ್ ಸಲಿವು.

[ಪೋಷನ್

[ಭಾರ್ಗವಿ ತಲೆಯನ್ ಬಾಗಿ ಮಗುವನ್ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಲ್]

ಏಕಲವ್ಯನ್

ಏಷಿಯಿನ್, ಪೋಷಿತ್ತೀಷಿತಾಗಳೇ, ಏಷಿಯಿಂ.

ಎಡೆಯಾಯ್ದು ಕಲ್ಲುಕೆಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ ಕೀಟಿಯಿಂ.

ಗಂಗೆಗೊರ್ದನ್ ಪರಿಗೆ—ಅಗ್ನಿಗಿನ್ನೊರ್ದನ್.

೯೮೦

ಆಯುಧಮನ್ ಎಲ್ಲಮನ್ ಬೀಡಿದೆ ತನ್ನಿಂ.

ಬಾ, ತಾಯೆ; ಬಾ, ಮಗುವೆ; ಕೆಳೆಯರಿರ, ಬನ್ನಿಂ.

ಮೆಯ್ಯಿಟ್ಟು, ಕುರುಳಿಟ್ಟು ಭಕ್ತಿಯನ್ ತೋರ್ಪಂ.

ಇನ್ನುಮ್ ಆಹಾ! ಇವನ್ ರಕ್ತಮನೆ ಸೋರ್ದನ್.

ವೀರರೊಳ್ ವೀರಂಗೆ, ರುದ್ರಾವತಾರಂಗೆ,

ರುದ್ರನೊಳ್ ಪೋರ್ಡಂಗೆ, ರುದ್ರನೊಳೆ ಸೇರ್ಡಂಗೆ,

ಸೇವೆಯನ್ ಮಾಡ್ಪಿಂ,

ಪೂಜಿಯನ್ ಮಾಡ್ಪಿಂ.

ಮೇಳಂ

ಎಮ್ಮ ಕಾಡುಗಳೆಡೆಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ ಮುಟ್ಟಿ,

ಎಮ್ಮ ಬಿಟ್ಟದಮೇಲೆ ಕೋಯಿಲನ್ ಕಟ್ಟಿ,

೯೯೦

ಸೇವೆಯನ್ ಮಾಡ್ಪಿಂ,

ಚಾತ್ರೆಯನ್ ಮಾಡ್ಪಿಂ.

ಎಲ್ಲರುಂ

ಜಯ್, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್!

ಜಯ್, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್!

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್

ಮೇಳನಾಯಕನ್

ಇಂದೇನೊ, ಮುಂದೇನೊ, ಮುನ್ನೆ ಆಳ್ ಕಾಣನ್.

ಬಂದುದನೆ ಕೊಂಡುಂಡು ತಾಳ್ದವನೆ ಜಾಣನ್.

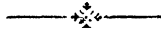
ರುದ್ರನ್ ಒಲ್ಲೊಡೆ ಉಟಿವು,

ಒಲ್ಲದೊಡೆ ಒಡನಟಿವು;

ತಟ್ಟಿ ನಡೆದೊಡೆ ರುದ್ರನ್ ಒಲ್ಲದೆಯೆ ಮಾಣನ್,

ಅಳವಟಿತು ನಡೆಯೆ ಶಿವನ್ ಒಲ್ಲದೆಯೆ ಮಾಣನ್.

೧೦೦೦

ಶಬ್ದಕೋಶ

[ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಮೂಲದ ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ]

ಅ

ಅಂಜುಕುಳಿ, ೩೯೯, ಹೆದರುವವನು, ಹೇಡಿ.
 ಅದಕಂ, ೪೭೪, ಹದುಗಿರುವುದು, ಸೂಕ್ಷ್ಮ
 ಪಂಪು ಸುಮ್ಮನಿರುವುದು.
 ಅಣಕಂ, ೩೩೯, ಕಾಟ.
 ಅಣುಗ, ೪೩೭, ಮುದ್ದಿನ ಮಗ.
 ಅಂದುತೊಟ್ಟು, ೫೨೫, ಅಂದು ನೋಡಲುಗೊಂಡು.
 ಅನ್ನರ್, ೨೭೫, ಅಂಥವರು.
 ಅರಿಯ, ೬೫, ೩೯೬, ಅಸಾಧ್ಯನಾದ, ಗೆಲ್ಲುವ
 ದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾದ (ಅಂದು-ಎಂಬುದರಿಂದ).
 ಅರಿಯದು, ೭೪೬, ಅರಿವಾದದ್ದು,
 ದುಸ್ಸಹವಾದದ್ದು.
 ಅಜಗುಲಿ, ೨, ಧರ್ಮಘಾತಕ, ದುಷ್ಟ.
 ಅಜಾಯಮೆ, ೪೫೪, ಅಜ್ಞಾನ.
 ಅಜಿ, ೫೩೩, ಅದಗು.
 ಅಳವು, ೧೦೦೦, ಪ್ರಮಾಣ, ಶಕ್ತಿ, ಮಿತಿ.
 ಅಳಿಲು, ೩೩೫, ಕೆಸರು.
 ಅಜಿಲ್, ೧೩೨, ದುಃಖ.
 ಅಜ್ಜಿಜಿ, ೪೬೧, ಪ್ರೀತಿ.
 ಅಜಿ, ೨೨೯, ಕೆಟ್ಟ; ೩೯೭, ಸಾಯಿ.
 ಅಜ್ಜು, ೨೪೧, ಮುಳುಗು.

ಆ

ಆಗು, ೧೯೯, ಮುಂದೆ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು, ಗತಿ.
 ಆರ್, ೫೩೩, ಕೂಗು, ಅಬ್ಬರಿಸು.
 ಆರಯ್, ೫, ವಿಚಾರಮಾಡು.
 ಆಳ್, ೧೧೦, ಮನುಷ್ಯ; ೪೯೫, ವೀರ.
 ಆಲ್ತನಂ, ೭೮೩, ಪೌರುಷ.
 ಆಲ್ಡನ್, ೨೫, ಆಳದ ಒಡೆಯ.

ಇ

ಇಡು, ೧೩೪, ಎಸೆ.
 ಇದಿರ್ಚು, ೯೩೮, ಎದುರಿಸು, ವಿರೋಧಿಸು.

ಈ

ಈಂಟು, ೨೭೨, ಕುಡಿ.
 ಈಜಿ, ೬೦೪, ಎಳೆದುಹಾಕು, ಸಳಿ.
ಉ
 ಉರ್ಕು, ೪೫೫, ಉಕ್ಕು, ಕೆಚ್ಚು, ಅಭಿಮಾನ,
 ಅಹಂಕಾರ.
 ಉಗ್ರ ಕನ್ನಿಕೆಯರ್, ೬೫೧, ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವ
 ಕ್ರೂರದೇವತೆಗಳು (Furies).
 ಉಡುಗೊಟ್ಟಿ, ೮೦೫, ಮೆಚ್ಚು, ಬಹುಮಾನ.
 ಉಬ್ಬಸ, ೨೩೦, ಸಂಕಟ.

ಊ

ಊಡು, ೮೧, ಕುಡಿಸು; ೮೪೫, ಉಣಿಸು.

ಊ

ಊಡರ್, ೧೮೨, ಕಷ್ಟ, ಕೇಡು.
 ಊಡೊಕ್ಕು, ೫೮೦, ನಡುವೆ ನುಗ್ಗಿ.
 ಊರೆ, ೧೦೩, ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು; ೬೪೮, ಆಹಾರ.
 ಊಕೆ, ೪೮೦, ರೆಕ್ಕೆ.
 ಊಮೆ, ೩೬೧ } ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸು.
 ಊವೆ, ೬೦೦ }
 ಊಸಕಂ, ೯೫೬, ಕೆಲಸ.
 ಊಜ್ಜಿಟ್ಟು, ೪೫, ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗು.

ಊ

ಊಜ್, ೭೨೦, ಗಾಯ.
 ಊವನ್, ೬೩೫, ನಾನು ಯಾವಳು, ಏತಕ್ಕಾದೇನು.

ಊ

ಊಗೆ, ೪೦೮, ಹುಟ್ಟು.
 ಊಣರ್, ೬೨೭, ತಿಳಿ, ಎಣಿಸು, ಭಾವಿಸು.
 ಊರೆ, ೫೮೧, ಹೇಳು, ತಿಳಿಸು.
 ಊರ್ವಯ್, ೩೯೪, ಒಬ್ಬ, ಅಸಹಾಯ,
 ಏಕಾಂಗವೀರ.
 ಊಜಗು, ೨೮, ನಿದ್ರೆಮಾಡು.

ಒಟತೆ, ೪೮೮, ಚಿಲುಮೆ, ಊಟೆ, ಬುಗ್ಗೆ.
ಒಸಗೆ, ೫೪೪, ಶುಭವರ್ತಮಾನ.
ಒಸೆ, ೧೧೭, ಒಲಿ, ಪ್ರಸನ್ನವಾಗು.
ಒಟ್ಟು, ೩೪, ಪ್ರವಾಹ.

ಕೆ

ಕೆಟ್ಟೊಲೈ, ೫೩೭, ಅತಿ ಪ್ರೀತಿ.
ಕೆಡನ್, ೭೯೯, ಸಾಲ, ಋಣ, ಕರ್ತವ್ಯ.
ಕೆಡೆಗಣಿಸು, ೮೩೯, ತಿರಸ್ಕರಿಸು.
ಕೆಣೆ, ೫೯೦, ಕಾಲಜ್ಞಾನ.
ಕೆಣ್ಣಮಣೆ, ೪೫೭, ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರ, ಸುಖದಾಯಕ.
ಕೆನಟ್ಟೆ, ೬೦೯, ಕೋಪ.
ಕೆರೆ, ೩೫೨, ತೀರ.
ಕೆಣುಬು, ೧೩೪, ಅಸೂಯೆಪಡು,
೬೪೧, ಹುರುಡಿಗೆ ಪಾತ್ರ.
ಕೆಣ್ಣ, ೫೨೨, ಕಳಂಕ, ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು.
ಕೆಲಿ, ೧೬೧, ಶೂರ.
ಕೆಲೈ, ೫೧೨, ಶಿಕ್ಷಣ.
ಕೆಲ್ಲಣ್ಣ, ೯೭೯, ಗೋರಿ, ಸಮಾಧಿ.
ಕೆಲೈಮ್, ೫೩೫, ಕಲಿಯುವು.
ಕೆಲ್ವಂ, ೫೨೭, ಕಲಿಯೋಣ.
ಕೆಳ್, ೧೬೩, ಹೆಂಡ.
ಕೆಳ, ೨೧೬, ಕಣ, ಯುದ್ಧರಂಗ.
ಕೆಣುಟ್ಟು, ೬೩೪, ಕಳಚು, ತಪ್ಪಿಸಿಕೊ.
ಕೆಣ್ಣಲಿಸು, ೭೨, ಕಾಣದಂತೆ ಮಾಡು.
ಕೆಣ್ಣ, ೬೭೩, ಸಾಯಿ.
ಕಾನ್, ೪೮೯, ಬಿಟ್ಟಿದ ತಪ್ಪಲಿನ ಕಾಡು.
ಕೆಣ್ಣಲಿ, ೫೨೫, ನೆಲದ ಕೆಳಗು, ಅಧೋಲೋಕ
(Hades.)
ಕೆಣಣನ್, ೩೯೯, ನೀಚ.
ಕೆಣ್ಣಣ್, ೮೩೧, ಕೆಳಗಿನವರು, ಸಾಮಾನ್ಯರು.
ಕುಡಿ, ೮೩೧, ಒಕ್ಕಲು, ಕುಳ, ವಂಶ.
ಕುತ್ತಂ, ೨೩೭, ರೋಗ.
ಕುಡಿಕುಡಿಗೊಳ್, ೪೯೮, ಬೇಯಿ, ಸಂಕಟಪಡು.
ಕುರುಳಿದು, ೯೮೩, ಮುಡಿ ಕೊಡು.
ಕುಣುಪು, ೮೮೩, ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಉದ್ದೇಶ, ಗುರಿ.
ಕುಳರ್, ೫೩೦, ಚಳಿ.

ಕೊರ್, ೪೭೨, ಕ್ರೂರ.
ಕೊರ್ಪು, ೬೪೩, ಹರಿತ.
ಕೊಂತ್ತು, ೨೨೮, ಹರಿತವಾದದ್ದು.
ಕೆಡೆ, ೨೬೪, ಬೀಳು.
ಕೆಡೆನುಡಿ, ೯೨೯, ತುಚ್ಛವಾಗಿ ಮಾತನಾಡು.
ಕೆಸಣು, ೧೩೪, ಕಳಂಕ.
ಕೆಳರ್, ೩೫, ಕೆರಳು, ಕೋಪಗೊಳ್ಳು.
ಕೆಳರಿಸು, ೬೧೬, ಕೆರಳಿಸು, ಉದ್ದೇಶಗೊಳಿಸು.
ಕೆಣವಿ, ೬೯೮, ಮುದುಕಿ.
ಕೊಡಗೆ, ೬೪೨, ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತು.
ಕೊತ್ತು, ೨೬೬, ಕೊಟ್ಟು.
ಕೊಣ್ಣ, ೫೦, ಕತ್ತರಿಸು.
ಕೊಣ್ಣ ಪಲ್, ೫೩೦, ಕೊರೆತವೇ ಹಲ್ಲಾದೆ.
ಕೊಳ್, ೨೬೩, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿ, ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಬರು.
ಕೋಡು, ೫೪೯, ಶಿಖರ.
ಕೋಯಿಲ್, ೫೫೦, ಗುಡಿ, ದೇವಾಲಯ.
ಕೋಲ್, ೧೩೫, ಬಾಣ; ೭೪೧, ದಂಡ,
ಅಧಿಕಾರ.

ಗ

ಗಾಂಪು, ೭೧೦, ಬೆಪ್ಪು.
ಗಿಡಿ, ೬೫೬, ೮೬೭, ತುರುಕು.
ಗೆತ್ತು, ೫೧, ಭ್ರಮಿಸಿ.
ಗೆಲ್ಲಂ, ೧೪೬, ಜಯ.
ಗೆಲ್ಲವೆಣ್ಣ, ೬೦೩ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ.

ಚ

ಚೆಮ್ಮಟಗೆ, ೯೫, ಚಾವಟಿ.

ಜ

ಜೋಲ್, ೧೮೧, ಬಗ್ಗು, ಶಕ್ತಿಗುಂದು.

ತ

ತಗು, ೫೩೭, ೮೫೮, ಯೋಗ್ಯವಾಗು.
ತಣೆ, ೮೪, ತೃಪ್ತಿಹೊಂದು.
ತರುವಲಿ, ೫೨೦, ತಟ್ಟಲಿ.
ತಣ್ಣಪಲ್, ೧೫೭, ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ಮನಸ್ಸುಮಾಡು.
ತಣ್ಣಪಲವು, ೪೭೩, ನಿರ್ಣಯ, ದೃಢಸಂಕಲ್ಪ.
ತಣುಬು, ೧೫೮, ದಬ್ಬು.

ತಲೆಮೆಟಿ, ೫೧೧, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೇಲಾಗಿ ಮೆರೆ
ಯುವುದು.

ತವರಡವಿ, ೪೭೯, ಹುಟ್ಟಿದ ಅಡವಿ.

ತಟ್ಟು, ೯೯೯, ತಗ್ಗು.

ತಟ್ಟು, ೫೧, ತಟ್ಟು.

ತುಟ್ಟು, ೪೫, ದನ, ಪಶು.

ತುಟ್ಟುಕಾಣನ್, ೬೮೮, ದನ ಕಾಯುವವನು.

ತೆಂಕವಣು, ೭೯೧, ತೆಂಕಲ ದಾರಿ, ದಕ್ಷಿಣಾಪಥ.

ತೆಗೆ, ೩೦೪, ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟು.

ತೆರೆ ಮಸಗು, ೪೯, ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಸಮುದ್ರದಂತೆ

ಉಕ್ಕು, ಹೆಚ್ಚಾಗು.

ತೊಣ್ಣೆಯ, ೬೮೮, ಬೆಸು.

ತೊಣ್ಣು, ೪೨೩, ತೊಟ್ಟು, ದಾಸಿ.

ದ

ದಟಂ, ೨೧೯, ಸೈನ್ಯ.

ದಾಟು, ೩೮, ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಡೆಯುವುದು.

ನ

ನಡವು, ೪೧೪, ಸಲಹು.

ನಯುಗಾಣನ್, ೮೧೪, ನಯದ ನಡತೆಯನ್ನರಿತ

ವನು, ಮರ्याದೆಮನ್ನು ಬಲ್ಲವನು.

ನಲ್ಲಿರ್, ೬೩೭, ಒಳ್ಳೆಯವರಾ.

ನವಿರ್, ೨೬೫, ಕೂಡಲು.

ನಾಡಾಡಿ, ೮೧೭, ಸಾಮಾನ್ಯ, ಅಲ್ಪ.

ನಾಣ್, ೧೨೭, ನಾಚಿಕೆ, ಅವಮಾನ.

ನಿಟು, ೧೬೪, ಕ್ರಮ, ನ್ಯಾಯ.

ನೆಗೇಲ್, ೧೧೬, ನಡೆದುಕೊ, ಕೆಲಸ ಮಾಡು ;

೩೭೪, ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿ ಬಾಳು.

ನೆರಂ, ೬೦೩, ಸಹಾಯ.

ನೇರ್ಪು, ೫೩೯, ಸರಿ.

ನೇಸಪ್, ೩೩, ಸೂರ್ಯ.

ನೋನ್, ೨, ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸು.

ನೋಂಪಿ, ೨, ವ್ರತ, ದೀಕ್ಷೆ, ನೋಹಿ.

ಪ

ಪಗಲ್, ೧೧೫, ದಿನ.

ಪಟ್ಟಿ, ೧೨, ಮಲಗಿದ್ದ.

ಪಟ್ಟಿ, ೯೮೯, ಹಟ್ಟಿ, ಮನೆ, ಹಳ್ಳಿ.

ಪಡಿ, ೯೪೩, ಸಮಾನ, ಬದಲು.

ಪಡೆ, ೧೨, ಸೈನ್ಯ.

ಪರ್ದು, ೮೨೪, ಹದ್ದು.

ಪಟು, ೨೩೫, ಹರಿ, ನಾಶನಾಗು.

ಪಟು, ೧೧೯, ನಿಂದೆ, ಅವವಾದ.

ಪಾಂಗು, ೬೦೦, ರೀತಿ, ಸ್ವಭಾವ.

ಪಾರ್, ೩೩೭, ನಿರೀಕ್ಷಿಸು ; ೫೬೧, ನೋಡು.

ಪಾರ್ವರ್, ೮೪೯, ಬಾಹ್ಯಜರು, ಹಾರುವರು.

ಪಿರ್ಗು, ೭೫೫, ಹಿಗ್ಗು.

ಪುರ್ಚು, ೫೮, ಹುಚ್ಚು.

ಪುರುಳ್, ೪೧೯, ತಿರುಳುಳ್ಳವನು, ಜ್ಞಾನಿ.

ಪುಣಲ್, ೬೯೬, ಮರದ ತೋಪು.

ಪೆಂಪು, ೭೨೪, ಮಹಿಮೆ.

ಪೆರ್ಮೆ, ೨೦, ದೊಡ್ಡವನು, ಸ್ವಾಮಿ, ದೇವರು.

ಪೆರುಡಿ, ೮೩೧, ದೊಡ್ಡ ವಂಶ.

ಪೆಣ್, ೪೯೧, ಚಂದ್ರ.

ಫೊಂಕಂ, ೪೯೯, ಉಟ್ಟು, ಉತ್ಸಾಹ.

ಫೊಗಸು, ೭೨೯, ಹಗಲು, ಹೊತ್ತಾರೆ.

ಫೊಡೆ, ೪೦೪, ಹೊಟ್ಟೆ, ಒಳಗು.

ಫೊನಲ್, ೩೫೩, ಹೊಲೆ.

ಫೊಂದು, ೭೮೪, ಸಾಯಿ, ನಾಶನಾಗು.

ಫೊಯ್ಯತ್ತ, ೨೫೨, ಏಟು ತಿಂದ.

ಫೊಲ್ಲ, ೧೫೪, ಕೆಟ್ಟ.

ಫೊಲೆ, ೩೦೨, ಹೊಲೆ, ಕೆಡುಕು.

ಫೊಸೆ, ೪೭, ಉಟ್ಟು.

ಫೊಟ್ಟು, ೬೬೭, ಸೂರ್ಯ.

ಫೊಪಿವೆಂಡಿರ್, ೬೯೦, ನದಿಗಳ ಅಧಿದೇವತೆಗಳು.

ಫೋಕೆ, ೯೪೧, ಹೋಗಲಿ.

ಬ

ಬಣಬೆ, ೨೬೪, ರಾಶಿ.

ಬಲ್ಪಣ, ೫೩, ದೊಡ್ಡ ಹೆಣ.

ಬಸವಣು, ೨೭೭, ಜ್ಞಾನತತ್ವ, ಪರವಶನಾಗು.

ಬಳವಿ, ೧೮೫, ಏಳಿಗೆ, ಅಭ್ಯುದಯ.

ಬಳೆಯಿಸು, ೯೭೭, ಬೆಳೆಯಿಸು.

ಬಿಲಿಯಟ್ಟು, ೨೫೧, ಆಳನ್ನು ಓಡಿಸು.

ಬಿಲುವಿದು, ೫೩೧, ದಾರಿ ಬಿಡು.

ಬಾನವರ್, ೩೩೮, ದೇವತೆಗಳು.

(ಬಾನ್ = ಆಕಾಶ).

ಬಾಳ್, ೪೬, ಕತ್ತಿ.

ಬಿರ್ಬು, ೪೬, ತುಂದುಮಾಡು.

ಬಿಡುತೆ, ೬೧೭, ಬಿಡುಗಡೆ.

ಬಿರ್ದಿನನ್, ೫೬, ಅತಿಥಿ.

ಬಿರ್ದು, ೬೬೬, ೮೨೬, ಔತಣ.

ಬಿರ್ದುಬರ್ = ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬರು.

ಬಿಟ್ಟುಗಾಣ್ಣೆ, ೭೯೦, ಕ್ರೂರವಾದ ದೃಶ್ಯ.

ಬಿಲ್ವಿಸನ್, ೮೩೪, ಬಿಲ್ವಿನ ಕೆಲಸ, ಚಾತುರ್ಯ.

ಬೀಡು, ೩, ಗೂಡಾರ, ಪಾಳೆಯ.

ಬೀಣೆ, ೮೩೪, ನೀಣ.

ಬೆವಕು, ೧೬, ಹುಡುಕು, ವಿಚಾರಮಾಡು.

ಬೆಸನ್, ೪೪೫, (ಹೇಳಿದ) ಕೆಲಸ.

ಬೆಲ್ವನ, ೭೧೦, ಬೆಳ್ವು.

ಬೆಳುವ, ೧೩೧, ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪಾರಿವಾಳ,

ಸೋರೆ ಹಕ್ಕಿ.

ವು

ಮಗುಳ್, ೨೬೨, ಹಿಂದಿರುಗು.

ಮಗುಟ್, ೬೩೯, ಸಂತೋಷಿಸು.

ಮರುಳ್, ೪೨, ೨೧೩, ೪೯೬, ಶಿಶಾಚಿ, ಭೂತ;

೨೭೭, ಹುಚ್ಚಾಗು; ೪೧೯, ಹುಚ್ಚೆ.

ಮಬು, ೬೬೬, ಕತ್ತಲೆ.

ಮಾಣ್, ೯೯೯, ಬಿಡು.

ಮಿನುಕು, ೪೭೦, ಗೊಣಗು, ಮೆತ್ತಗೆ ಜಪಿಸು.

ಮುಕ್ಕನ್, ೪೦೧, ಮೂರ್ಖ, ಅಯೋಗ್ಯ.

ಮುಡಿ, ೫೨, ೩೯೫, ಕಿರೀಟ.

ಮುಂದುಗಾಣ್ಣೆ, ೪೪೪, ಭವಿಷ್ಯದ್ ಜ
ದೂರದೃಷ್ಟಿ.

ಮುನ್ನೀರ್, ೧೬೭, ಸಮುದ್ರ.

ಮುಯ್, ೨೬೦, ಹಗೆ ತೀರಿಸುವುದು

ಪ್ರತೀಕಾರ, ಮುಯ್ಯಿಗೆ ಮುಯ್ಯಿ.

ಮುಸುಟ್, ೫೭೭, ಮುತ್ತಿಕೊಡ.

ಮೂಗುಸಿರ್ದಳ್, ೧೫೮, ಮೂಗ ಜಂತು

ಮೆಯ್ಯಡು, ೯೮೩, ನಮಸ್ಕರಿಸು.

ಮೊನೆ, ೩೩೩, ಯುದ್ಧ, ವ್ಯಾಹಮುಖ.

ಮೊರೆ, ೯೪೫, ಕೊಡು, ಹಾರಾಡು.

ಮೊಟ್, ೪೩೨, ನಂಟು, ದಿಕ್ಕು.

ಮೊಟಂಗು, ೩೫೨, ಧ್ವನಿ, ಗುಡುಗು.

ಮೊಟ್ಟು, ೫೩೦, ಬಗ್ಗು, ವಶವಾಗು.

ಸ್ವ

ಸಮುಟ್, ೪೮೦, ಸಂತಯಿಸು, ನೆಟ್ಟಗೆ ;

ಸಮೆ, ೮೦೭, ಮಾಡು.

ಸಮ್ಪು, ೨೨೫, ನಿಂತು, ಅಳಿದು ಹೋಗಿ

ಸಮ್ಪು, ೭೯, ಒಳ್ಳೆಯದು, ಪುಣ್ಯ.

ಸಾಲ್ವನ್, ೧೮೨, ಸಾಕಾದವನು, ಎದುರಿಸ

ಶೂರ.

ಸಿಡಿ, ೭೯೫, ಕೊಡಿಸಿಕೊಡ.

ಸುರಿಗೆ, ೮೦೪, ಸಣ್ಣ ಕತ್ತಿ, ಕಠಾರಿ.

ಸೂಲ್ ಮುಲುಕು, ೪೨೬, ಹೆರಿಗೆಯ ಬೇನೆ

ಸೇವಿಸು, ೮೦, ಸೇವೆಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸು.

ಸೋರೆ, ೫೦೫, ಬೆಳುವನ ಹಕ್ಕಿ.

ಸೋವು, ೬೮೦, ಬೇಟೆ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು

ಹೋಗುವುದು.

